

**Исломий Стратегик Тадқиқотлар ва
Сиёсий Технологиялар Маркази**

Исломда жамоат

“КавказЦентр” сайтидан Faris таржимаси

Бисмиллаҳир роҳманир роҳим

Бизни мусулмон этиб яратган, ва жаннатига кирмоғимиз учун Жиход неъматига муяссар этган Аллоҳга ҳамду-санолар бўлсин. Барча мужоҳидлар имоми Муҳаммад ибн Абдуллоҳга, унинг оиласи, асҳоблари ва уларга эргашган мўминларга то Қиёмат саловоту-саломлар бўлсин.

Аммо баъд.

Ассалому алайкум ва раҳматуллоҳ!

Ушбу мақола мужоҳидларнинг сиёсий стратегияси масалаларига бағишланган ("Мужоҳид мулоҳазалари", ва "Мужоҳидлар учун сиёсат сабоқлари") мақолалар мажмуасининг давомидир. Бугунги мақоламизда Исломий Жамоатнинг шаклланиши ва фаолиятига доир энг муҳим санаганимиз нукталар ҳақида баҳс юритамиз.

Мундарижа

1. Исломда жамоат зарурми?
2. "Ихвонул-Муслимин" тарихи.
3. Типик ҳаракат, типик ақида, типик залолат.
4. Сиёсат.
5. Ҳокимият (Уйланиш қасдинг йўқ экан, нега қуда юбординг?)
6. Ҳуррият.
7. Мусулмонларнинг 1917 йил инқилобидаги ва ундан олдинги сиёсий саргузаштлари.
8. Сўнги эра.
9. Кофирлар шариат стратегиясидан фойдаланишади, мусулмонлар эса демократик чўпчақдан.
10. Митингда туғилган партия.
11. Танланган гуруҳ.

1. Исломда жамоат зарурми?

Бундай савол, бир қарашда, ноўрин туюлиши мумкин, ҳамда кўпчилик, албатта, жамоатнинг зарурлигини тасдиқлаши мумкин. Аммо бундай саволнинг ўртага чиқишига сабаб, мана бир неча ўн йиллардан бери, авлоддан-авлодга, барча таниқли исломий жамоат ва ҳаракатлар (Толибон мустасно) чексиз баҳс-мунозараларга вақт сарфлади ва сарфламоқда, ва ҳаракатнинг фақат кўринишини пайдо қилганича, турли хил дастур, режа ва тузуклар тузгани билан, жойидан қўзғала олмаяпти. Бу режаларнинг ҳаммаси, аввал таъкидлаганимиздек, битта умумий хусусиятга эга: улар ҳаётдан тамоман узилгандир ва Исломий ҳукми тиклаш йўлида улардан заррача фойда бўлмади.

Жамоатларнинг фаолияти тўлалигича ёш авлодга таълим ва тарбия беришга қаратилади. Таълим ва тарбия иши, умуман олганда, дуруст ва керак нарса, аммо бу таълим ва тарбия жараёни ўн йиллаб давом этаркан, оқибатда тайёргарлик босқичидан, қандайдир ҳадафга, сўнги мақсадга айланиб қолади.

Таълим ва тарбия кўраверган жамоат вакиллари кексайиб, бир кун ҳам Жиходга чиқмасдан ўтиб кетади. Кофирлар эса Ислом тупроқларини топтайди, мусулмоннинг қонини тўқади, ваҳшийликлар қилади, мингларча болалар ва аёллар ҳалок бўлади, мингларча "таълим ва тарбиясиз" мусулмонлар кофирга қарши жангларда шаҳид бўлади... аммо исломий ташкилот вакиллари ҳануз жиҳодга чиқмайди. Тўғри, ўз диндошларига ҳамдардлиги бор, ёрдам бериш (қўлидан келганча) нияти ҳам йўқ эмас.

Аммо "режадан ташқари" бунақа жиҳодда қатнашмайди. Жиҳод пайти ҳали келмади, дейишади. Жиҳод пайти қачон келади, буни ҳам айтолмайди, балки ҳамон ўзининг таълим-тарбиясида, Исломга тўла қамровли ёндошувлар ҳақидаги чексиз мунозараларида давом этаверади.

Буни кўргач, кўпчилик мусулмонлар, жумладан мужоҳидлар ҳам, ташкилотлардан ҳафсаласи пир бўлади, ҳатто рад ҳам этади.

Лекин, шуларга қарамай, Исломда ташкилотга уюшмоқ, жамоатга бирлашмоқ вожибдир. Мусулмонларнинг уюшган, ўз иймонида мустаҳкам, аниқ ҳадафга йўналган, ўз фаолиятида изчил гуруҳи бўлмас экан, бас, Ислом ҳукмининг тикланишини тасаввур ҳам қилиб бўлмайди. Бу гуруҳ Пайғамбар с.а.в. ҳамда Хулафои Рошидийн р.а. тутган йўлни тутмоғи шартлигини ҳаммамизга маълум. Аммо ихтилофлар, айнан бугунги воқеликни шаръий талқин этиш бошланган пайтда пайдо бўлади. Турли исломий ҳаракатларнинг стратегияси, концептуал позицияси орасидаги фарқларни баён этиб ўтириш бизнинг вазифамизга кирмайди. Кўпинча, аниқ бир стратегик тасаввурнинг ўзи йўқ. Қуръон ва Суннатни тутишга чақириқлар бор холос, зотан ҳеч ким бунга эътироз қилмайди ҳам.

Лекин, воқеликда, бу партиялар аста-секин йўлдан оғиб кетди ва уларнинг ўз-ўзларини қамалиб қолгани шароитларни, қўйганлари сиёсий қадаларни, Қуръон ва Суннат наздидан англай олиш жуда маҳол.

Бунга мисол, ХАМАСнинг сўнгги сиёсий ишлари. Шариатнинг қайси ҳукмида бор экан, кофирлар назорати ва ҳакамлиги остидаги "умумий демократик сайловларда" қатнишишга рухсат? Ва қаерда, мусулмонлар Фаластин мухториятини сионист давлати таркибида қурсин, дейилган экан?

"Танланган гуруҳ"нинг катталиги ва эришган натижалари ҳақида мисоллар кўп. Пайғамбар с.а.в.нинг дақиқ тарбиясидан ўтган ва Мадинада илк Исломий тузумга асос солган саҳобалар гуруҳи бор-йўғи бир неча юз кишини ташкил этарди. Макка фатҳида Расулulloҳнинг с.а.в. ёнида юз минг мусулмон ҳамроҳ эди. Ҳажжатул-Водоъда, Арафот тоғида ҳозир бўлган мусулмонлар сони эса 124 минг эди. Бу саҳобалар кейинроқ Пайғамбар (с.а.в.)нинг ишини давом эттирдилар. Уларнинг сайъ-ҳаракати самарасига келсак, улар ҳам маълум. Бир авлод умри (асҳоблар умри) мобайнида ўша даврнинг икки буюк империяси - Византия ва Форс қулатилди. Мусулмонлар армияси Амударё ва Ҳиндистонга, Кавказ ва Константинополга қадар келдилар, уни қамал этдилар. Шимолий Африкани олдилар, ва кучли исломий флот тузиб, Ўрта Ер денгизини ўз назорати остига киритдилар.

Энди эса бошқа бир мисол. "Ихвонул-Муслимин" жамоати. Мисрда, 50-йиллар бошида унинг миллионга яқин аъзоси бор эди. Деярли 80 йиллик тарихи мобайнида "Ихвонул-Муслимин" биттагина жиҳодга чиққани маълум: 1948 йил Фаластиннинг сионист истилосига қарши (бошқа партиялар билан иттифоқда). Ҳамда 50-йиллар боши инглиз мустамлакачиларини қувиб чиқаришда фаол иштирок этганлар.

Ва биргина марта, 1952 йилда Мисрда, Ихвонлар иқтидорга келиш имконига эга бўлдилар. Аммо жамоат раҳбарлари бу фурсатга бой бердилар. Жамоат, асосан, мусулмон ёшлар таълим-тарбияси билан банд бўлди. Таълим ва тарбия уларнинг фаолиятида асосий фаолият бўлиб қолди.

"Ихвонул-Муслимин" 82 мамлакатда ўз офис ва шуъбаларини очди, аммо Шариат ҳукмларини ҳатто кичик бир қишлоқ миқёсида ҳам ўрната олмади. "Шариат давлати тузишда НЕГА ҳануз натижа йўқ?" деган саволга ихвонларнинг жавоби шундай: "балки Аллоҳ истамаётир".

Бунақа жавобга, албатта, бирор эътироз билдириш қийин. Лекин, шунга қарамай, биз ўз ҳаракатимизни Аллоҳнинг китобига, Пайғамбар с.а.в. сийратига, Хулафои-Рошидин йўлига нақадар мувофиқ эканини қайта-қайта кўриб чиқишимиз лозим. Балки, ўшанда, нега "Аллоҳ истамаётир", англаб қолармиз, иншоаллоҳ.

2. "Ихвонул-Муслимин" тарихи

Типик исломий партия фаолиятдан келиб чиқадиган сабоқларни ўрганиб чиқмоғимиз зарур. Ислом ва Шариатни қайта тиклаш масалаларида саҳиҳ ақидани даъво қиладиган типик ҳаракат, зикр этганимиз "Ихвонул-муслимин" ("Муслмон Биродарлар" - тарж.) ҳаракатидир.

Айнан ушбу ҳаракатни кўриб чиқиш зарурати икки сабабга кўрадир. Биринчидан, бугун танилган исломий партия ва ҳаракатларнинг аксарияти бир пайтлар айнан мана шу Жамоатдан ажралиб чиққан. Иккинчидан, масалага ўзгача назар ва янги режаларни илгари сураркан, бу партиялар ўзида "Ихвонул-муслимин"нинг асосий чизгилари билан бирга, асосий нуқсонларини ҳам сақлаб қолганлар. Бундай ҳаракатларга мисол, суданлик муслмонларнинг ҳаракати (бу ҳаракатга Ҳасан Туробий раҳбарлик қилган ва ўтган асрнинг 60-йиллари ўрталарига келиб, мустақил ҳаракат бўла олган) ва ўтган асрнинг 80-йилларида Аҳмад Ёсин (раҳимахуллоҳ) тарафидан ташкил этилган ХАМАС.

"Ихвонул-муслимин"нинг асосчиси Ҳасан ал-Банна эди. Шубҳасиз, бу киши теран илм ва кучли иймон соҳиби, муслмонлар тақдирига фидокор бир зот бўлган.

У 1905 йилда исломий анъана ва ахлоқларга содиқ, диндор оилада туғилди. 1923 йил Қоҳирадаги педагогик коллежни (Дорул-Ъулум) тамомлаб, сўнгра машҳур Ал-Азҳар университетида таҳсил олди. 1927 йил Исмоилия шаҳрида давлат мактабида мударрислик қила бошлади.

Ал-Банна, аввало, муслмонлар ўз динидан узоқлашиб, жаҳолатга ботганига, ва буни инглиз мустамлакачи сиёсати ҳар томонлама қўллаётганига эътиборни қаратди. Дин, аввало - амалдир, ва Ҳасан ал-Банна ўз қудрат ва имкониятидан келиб чиқиб, мавжуд вазиятни ўзгартиришга қарор қилди.

Исломий ҳаёт тарзини тиклаш учун, аввало, танланган гуруҳни тайёрлаб, унга таълим ва тарбия бериш, яъни Жамоат барпо этиш лозим эди. Жамоат вакиллари, биринчи галда, ўз динларини чуқур билиши, исломий одоблар билан одобланиши, инсонларга таблиғ ва даъват эта олиши ҳамда ўзлари Жиҳодга шай туришлари лозим эди. Ва у сафдошлар ахтара бошлади.

Масжид ва одатий муслмон жамоат ва маконларида у керакли жавоб ва қабулият топмади. Шунда ал-Банна ўз тарғиботини, бир қарашда, мақсадга номувофиқ ўринларга, кафе, чойхона ва бозорларга кўчирди. Ва, ажабланарлиси шундаки, ихлосманд тингловчи ва содиқ сафдошлар, айнан оддий кишилар орасидан топилди.

Илк кунларда ташкилот ҳамфикр 6 кишидан иборат эди. 1928 йил тузилган ҳаракат, аста-секин кучайиб, оммавийлашиб борди. Ташкилотнинг суянган кучи асосан қашшоқ ва ўртаҳол, аммо етарлича ўқимишли шаҳарлик қатламлар: зиёлилар, майда савдогарлар, ҳунармандлар, мактаб ўқувчилари ва талабалар, зобитлар ва исломий олимларнинг баъзи вакиллари эди. 18-20 йил ўтиб, ташкилот сафида ярим миллиондан зиёд, 1950-йиллар бошига, инглиз мустамлакачиларини қувиб чиқариш даврига келиб эса, бу ҳаракат барча хайрихоҳлари билан биргаликда миллионга яқин тарафдорларга эга эди.

1948 йил Ҳасан ал-Банна Миср махсус хизмати тарафидан ўлдирилди. Лидернинг ўлимига қарамай, Жамоатнинг фаолияти орқага кетмади, зеро Ҳасан ал-Банна атрофида, бошланган ишни давом эттира оладиган, яхшигина шогирд ва сафдошлар шаклланган эди.

Инглиз мустамлакачиларига қарши курашда энг фаол ва уюшган куч, шубҳасиз, "Ихвонул-муслимин" бўлди, аммо воқеъликни тўғри кўра оладиган энг реалистлар, аксинча, Жамол Абдун-Носир ва Муҳаммад Нажиб бошчилигидаги "Хур зобитлар" ("Аз-Заботул-Аҳрор" ҳаракати - тарж.) бўлиб чиқди.

1953 йил революцион раҳбарият ва "Ихвон"лар ўртасидаги низо, "Ихвонлар"га қарши кенг қамровли репрессияларга олиб келади. Бундан олдин "Ихвонул-муслимин" юз минглаб инсонни кўча ва майдонларга олиб чиққан, ва Абдун-Носирдан Шариат эълон қилишни талаб этгандилар.

Жамол Абдун-Носир эътироз қилиб ўтирмади. Дарҳол рози бўлиб, "Ихвон"ларга Шариат эълон қилишни ваъда қилди, фақат халқни тарқалишга кўндиришни сўради.

Бундай "келишув"дан хурсанд, "халқ биз тарафда ва вазият бизнинг назорат остида" дея, "Ихвон"лар митингни тарқатдилар.

Жамол Абдун-Носир, албатта, мунофиқ эди, аммо сиёсатда хаёлпараст ҳам эмасди. Ва конкрет вазиятдан келиб чиқиб, конкрет тушунчалар билан фикр юритарди.

"Ихвон"лар унинг кабинетидан чиқиб, ҳали халқни тарқатиб бўлмасиданоқ, у дарҳол махфий полицияга буйруқ берди, ва бир кечада бутун мамлакат бўйлаб "Ихвонул-муслимин" раҳбариятининг минглаб аъзоси ҳибс этилди.

Ҳаракат "бошининг узилиши" тез ва узил-кесил юз берди. Баъзи маълумотларга кўра, бир неча кун ичида Жамоатдан 17 000 аъзо зиндонларга ташланган, унинг кўп вакиллари, қатағонлардан қочиб, Сурияга, Саудия Арабистони, Иордания ва Ливанга қочган, энг аҳамиятли шахслар қатл этилган эди.

Такрорий қатллар 10 йил ўтиб, 60-йилларнинг ўрталарида содир этилди. Мақтуллар орасида Саид Қутб (раҳимаҳуллоҳ) ҳам бор эди.

Шундан бошлаб, то бугунга қадар Миср ҳукумати "Ихвонул-муслимин" ташкилотини сиёсий вазиятга кўра, истаганича манипуляция қилиб келади. Лидерларини гоҳ қамоққа ташлайди, гоҳ чиқаради. Партияни гоҳ таъқиқлайди, гоҳ рухсат бериб, ўрнатилган жоҳилият системасидаги парламент ўйинларида ўйнатади.

Бир неча ой муқаддам, Мисрнинг ўлмас президенти Муборак, навбатдаги сиёсий "тозалаш" ташкил этиб, юзлаб ихвонларни турмага улоқтирди. Уларнинг жонидан хавотир олмаса ҳам бўлади, бу гал қатллар бўлмайди. Чунки, улар орасида бугун ҳам Саид Қутб каби "Ла илаҳа иллаллоҳ" дегач, жоҳилият системаси билан муроса қилмай, ўлимга рози бўладиган инсонлар йўқ.

Бошқа замонлар келди, исломий ҳаракат раҳбарияти "муросаи-мадора" кўрсатишни ўрганиб олди, ва бугун ҳам Қуръон, Суннат ва Миср конституциясига амал қилиб келмоқда.

3. Типик ҳаракат, типик фикрлаш, типик залолат

Таажжубки, қўлларида энг мукамал Идеология ва Ҳидоят бўла туриб, энг масъулиятли, ҳал қилувчи онда, исломий ҳаракат лидерлари энг кўпол хатоларга, ҳатто содда, рўзғор мантиғи савиясида фикрловчи кишилар ҳам қилмайдиган стратегик хатоларга йўл кўядилар. Бу мавзуга бундай кейин ҳам кўз юммаслик керак, Исломий ҳаракатни ҳар гал боши берк кўчага олиб келаверадиган тасаввур ва қоидаларни аниқ таҳлилсиз қолдирмаслик керак. Зеро, бу мусулмонларнинг ҳаёти ва ҳурриятига тааллуқлидир.

"Ихвонул-муслимин" ҳаракатининг тўлиқ мағлубияти тасодиф эмасди. Бу ерда гап "Азботул-Аҳрор"нинг кучи ё уюшқоқлигида ҳам эмас. Бу жоҳилият тўдаси ҳалқ орасида жудаям оз таъсирга эга бўлган. Аслида, мағлубият аввалбошданоқ - Жамоатнинг сиёсий концепцияси негизида яширинган эди.

Ихвонлар ҳаракатининг вакиллари тўхтовсиз "Ҳокимият бизнинг мақсадимиз эмас, ва биз унга интилмаймиз. Аммо қулай фурсат келса, ҳокимиятдан воз кечиб ҳам бўлмайди!" деб такрорлаб турган бўлса, яна қандай қилиб енгиш мумкин?

Бундай тушунарсиз ва шубҳали сиёсий позиция, гўё энг олий дунёқараш принципи каби тақдим этилади. Хайратланарли жиҳати шундаки, Жамоатнинг Жамол Абдун-Носирдан кўрган мағлубиятини ихвонлар, ҳақиқатан мағлубият ва фожеали хато деб санамайди, балки тамоман аксинча, Жамоат тобланган қаҳрамонлик даври деб тасвирлайди, ва яна шундай тақдим этади. Бунинг нимаси "қаҳрамонлик", нимаси "тобланиш", ва бунинг нимаси билан фахрланиш мумкин, соғлом ақл буни англаши мушкул.

Ўзини исломий деган ташкилот, ўз залолатига бу қадар қайсарлик билан ёпишиб олмаслиги керак, ва ўзининг яққол хатоларини қаҳрамонлик даражасига кўтармаслиги керак. Ўша даврда ҳам, ярим аср ўтиб бугун ҳам, сиёсатни англашда бундай янглиш қоида, исломий ҳаракатларни кўп марта мағлубиятга олиб келса-да, ҳануз қайта кўриб

чиқилмайди. Турли мамлакатларда мусулмонлар орасида тарғиб этилаётган айнан ушбу ихвоний сиёсат концепцияси жойлардаги жамоатларни йўлдан чалғитиб келади.

50-йиллар ўрталаридаги сиёсий силкинишлардан сўнг, Жамоатнинг кўп вакиллари Мисрдан қочиб, бошқа араб диёрлари ҳамда Европага келишди. Улар ўзлари билан бирга ўша бўшанг сиёсий қондасини ҳам келтиришганди. Бу қонда жойлардаги исломий ҳаракатни ҳокимият масаласида мўрт қилиб қўяверди. Натижада бу, ҳокимиятга энг қабиҳ диктаторларнинг келиш сабабларидан бирига айланди. Бу диктаторларнинг орасида Жамол Абдун-Носирни энг ёмони демаса ҳам бўлади.

30 йил Сурияга ҳукмронлик қилган ифлос алавий Ҳофиз Асад, 1982 йили режимга қарши чиққан Ҳама шаҳри халқини қатлиом қилди. Шаҳар аҳолисини артиллерия ва танклардан ўққа тутди. Қурбонлар сони ҳануз эълон қилинмаган, ва 20 мингдан 60 минггача рақам айтилади. Миллионга яқин инсон ватанидан қочишга мажбур бўлди.

80-йиллар охирида, Тунисда тўнтариш қилиб, ҳокимиятга Зайнул-Обидин келди. У ишини дарҳол репрессиядан бошлади. Исломий ҳаракатнинг кўплаб вакиллари зиндонларга ташланди, бошқалар ҳижрат қилди. Мусулмонларга тазйиқ алоҳида дид билан ташкил этилди. Шу даражага етдики, муслималарга жамоат жойларида бошини ўраш таъқиқланди, ва ҳар қандай миршаб унинг рўмолини юлиб олиши мубоҳ бўлди.

Ливияда узок муддат руҳан хаста одам, "Яшил китоб" муаллифи ҳукм сурмоқда. Ироқ диктатори Саддам Ҳусайннинг ҳам қўли мусулмон қонига ботган. Америкаликлар ўз маккор проектларига ўралашиб қолиб, уни йўқ этди, ҳозир боши балого қолиб, афсусдалар.

* * *

Мустамлакачиларга қарши постсовет минтақа мусулмонларининг ҳаракати манзараси ҳам, бошқа мусулмон диёрларидагидан деярли фарқ қилмади. Бу ҳаракатлар бир неча гуруҳ ва партияларнинг умумий фаолияти шаклида ўртага чиқди. Улар орасида, асосан уч идеологик оқим ажралиб турарди: миллий-ватанпарварлар, миллий-демократлар (50-60-йилларда мода бўлган социалист ва коммунистлар ўрнини олганди), ва Исломий Жамоат.

Жамоат, одатда, мустамлакачиларга қарши курашда энг фаол қатнашиб, иш сўнгида ўз сиёсий позициясини аниқлай олмасдан, ҳокимиятни (халқ назарида ҳокимиятга интилмаётган кўриниб) бирор жоҳилий партияга бой берарди. Бундан сўнг жараён мантикий якунини топарди - ҳокимиятга бирор диктатор, (кўпинча демократ тўнини кийган номенклатура функционери ёки КГБ агенти) келарди.

Барча муҳолиф партиялар аёвсиз бостириллар, айниқса, Жамоат вакиллари энг шафқатсиз тазйиқларга дучор қилинарди. Ва шуни айтиш керакки, бунда Аллоҳ субҳонаҳу ва таолонинг буюк адолати намоён бўлгандир!

Исломий ҳаракат вакилларининг феъл-атвори яна одатий бўлди. 1992 йили Тожикистонда, ҳокимиятнинг шаклланишига реал таъсир эта олувчи асосий сиёсий куч - Исломий Уйғониш Партияси ("Ҳизби Наҳзати Ислומии Тоҷикистон") эди. Аммо бу партия республика раҳбари лавозимига ўз сафидан эмас, қандайдир кинорежиссер номзодини қўйди. Кимдир "ҳокимиятга ҳали эрта", деганмиш.

Ўзбекистонда соддадил тасаввурлар гўдакликкача бориб етди. Тўсатдан келган ҳурриятдан қувонган мусулмонлар, масжид-мадраса қуриш билан банд бўлишди. Сиёсатни умуман оз ўйлашди. Айб ўзларида - энг разил ва қабиҳ кофир Каримовга овоз берган айни мусулмонларнинг ўзидир.

Шу ўринда мушоҳада этилиши лозим бўлган бир қатор масалалар юзага келади.

4. Сиёсат ҳақида

Бу жуда кенг мавзудир, зеро бу тушунча инсон борлигининг энг муҳим ва аҳамиятли соҳаларини қамрайди. Бизни баъзи умумий нукталар қизиқтиради.

Моҳиятан, сиёсат бу - АҚИДА, МАФКУРА (ДИН)нинг ҳаётда реал, тизимли тарзда татбиқ этилишидир. Биз аввал ҳам таъкидлаганмиз, ва яна бир бор эслатмоқчимизки, мусулмон йил ҳисоби айнан Пайғамбар с.а.в. ва саҳобаларнинг ҳижрати ҳамда илк Исломий давлат қуриш орқали сиёсатан ташкиллашган кундан бошланади. Яъни, (Исломий) МАФКУРА жамиятдаги муносабатларни бошқарувчи ТИЗИМ ўлароқ ўрнатилгани кундан.

Сиёсий фаолиятнинг ташқи хилма-хиллигига қарамай, уни икки турга ажратиш мумкин. Фаолиятнинг биринчи тури, жорий қонунлар доирасида ёки уларни бузиб юритилади, лекин, мавжуд тизимни ва ҳукмрон мафкурани тан олишдан келиб чиқади.

Гарчи, бир қарашда хайратли туюлса-да, лекин тарихдан маълум қуролли кўзғолонларнинг жуда кўпини бу тур фаолиятга киритиш мумкин. Радикал ташқи кўринишига қарамай, улар мафкура ва тизимга тил теккизмасдилар. Бу ҳаракатларнинг негизида, мафкура эълон этган ва тизим тарафидан қўриқланган адолат тамоилларини поймол қилган ҳукмрон элитадан норозилик бўлган, холос.

Сиёсий фаолиятнинг бу турига, "мустақиллик учун" деган курашларни ҳам киритиш мумкин, чунки бу ерда ҳам мафкурага, ва унга асосланиб қабулланган ижтимоий-сиёсий тизимга тил теккизилмайди.

Модомики, ҳар қандай жоҳилий тизим инсон тарафидан ўйлаб чиқилган экан, ўз таърифиданоқ, АДОЛАТни таъминлай олмаслиги маълум. Шунинг учун, халқнинг ҳокимиятдан норозилиги муқаррар. Шунинг ҳисобга олиб, Ғарб давлатлари "демократик" дейилган тизим қурдилар. Бу тизимга турли "буғ чиқариш" воситалари киритилган бўлиб, улар орасидаги энг хийлакор ихтиро - бу ҳукмрон элитанинг даврий алмашувидир. Тизим жамиятдаги сиёсий иқлимни назорат этади. Омма орасида норозилик туғилиши билан, уни "ишдан чиқиб бўлган" ҳукуматга йўллаш билан ўчирадилар, инсоний умид бўшлиғини эса театрлаштирилган шоу-сайловлар ёрдамида тўлдирадилар. Тизим ва мафкурага эса тил теккизилмайди.

Социалистик тузум ғарб тизимидан фарқли ўлароқ сиёсий "пардаорти"ни тақзо этмасди. Кимларнинг портрети журналларнинг олд саҳифасида чоп этилса, бошқарув ҳам ўшаларнинг қўлида бўлган. Совет ҳокимияти пирамидасини қандай эканини, парад пайти мавзолей томидаги сафлардан ўрганиш мумкин эди. Постсовет демократияларда ўрнашган "Ҳокимият-халқ" муносабатларининг бунақа соддалиги, тепа алмашувини ташқаридан бошқаришга йўл қўймайди. Ҳукмрон элитани ўзгартириш учун "рангли инқилоб" деган технологияни киритдилар.

Бу инқилоблар мафкура ва тизимни ўзгартирмайди, фақат янги элита воситасида ҳокимиятнинг ички режимини ғарб андозаларига ўтказишга қаратилган холос. Яъни, мамлакатдаги сиёсий жараёнларни ташқи кучлар назорат этишига имкон берувчи механизмни киритишга. Пардаорти манипуляциялар мумкин бўлсин учун, ҳокимият ва халқнинг бир-биридан мумкин қадар узоқлашуви ҳамда элитанинг вақти-вақти билан алмашиб туриши зарур.

Сиёсий фаолиятнинг бошқа тури эса, ўз мазмуни ва ғоясига кўра юқорида зикр этганимиз шакллардан тубдан фарқ қилади. Сиёсий фаолият, мафкуранинг, ижтимоий-сиёсий тизимнинг ҳамда ҳоким элитанинг бутунлай алмашинувини мақсад қилади.

Шуни таъкидлаш лозимки, сиёсий фаолиятнинг фақатгина мана шу тури Исломий ташкилот учун мақбулдир. Агар исломий ташкилот жоҳилият тизими ўйинларига ўралашиб қолгудай бўлса, бу - мафкурани ва унга асосланган тизимни феълан қабул этиши демакдир. Бу - мағлубият ва ҳалокатга олиб борувчи улкан залолатдир.

Мисол учун ХАМАС; у нафақат демократик сайловларнинг сиёсий чўпчагига алданиб қолган, балки демократик фарзларга амал қилиб, ўз ҳукуматига бир насроний ва бир хотинни (?) ҳам киритган. Умид қилиш қоладикки, Европа энди ХАМАСдан ҳукуматига бир яҳуд ва бир гомосексуалистни киритишни талаб қилмасайди, (демократик манзара тўлсин учун).

Ажиб бир ҳолат! Турли партия ва ташкилотларнинг тарихини ўрганаркан, беихтиёр нохуш хулосага келасан киши. Бундан чиқди, демак Маркс, Ленин ва Гитлер каби битган кофирлар сиёсий воқеликни исломий ҳаракат раҳбарларидан кўра анча яхшироқ

тушунган эканлар-да! Ленин, масалан, доим социалистик ҳаракатнинг бирор буржуа партиясига айланиб қолмасин дея такрорларди. Большевиклар мавжуд тузум билан ҳам, бошқа партия ва ҳаракатлар билан ҳам ҳеч қандай мурасага йўл қўймасди (муваққат иттифоқ мустасно), акс ҳолда марксизмни "ягона ҳақ таълимот" сифатида тақдим этиб бўлмасди.

"Ягона ҳақ таълимот"ни ҳаётга татбиқ этиш учун Ленин, партия ядроси яхлит ва бутун бўлишига интиларди, ҳар қандай иккиланиб юрганлардан дарҳол қутулишни қатъиян талаб этарди. У доимо: "Бирлашишдан аввал ажрашиш", "Оз бўлса-да, соз бўлсин" дея такрорларди.

"Ягона ҳақ таълимот" ҳақидаги баёнотларга демократия маддоҳлари ҳам суянади. Фарблик бугунги демократик мафия катталари, Исломий ҳокимият эълон қилинган ҳар қандай худудга дарҳол уруш очади. Исломга қарши урушдан сабаб, Ислом - шунчаки бир муқобил Мафкура бўлгани эмас, балки бу Бошқарув Тизими ўлароқ қайта тикланишга интилаётган Мафкура бўлганидир.

Ҳақиқий Шариатнинг бирор маҳаллада татбиқ этилиши, Фарб даҳрий сатанизмида глобал бўхроннинг ибтидоси бўлади. Ва жаҳон демократик мафияси буни ниҳоятда аниқ билади.

Гитлер, марксизмни ва яҳуд-инқилибчиларининг тажрибасини яқиндан ўрганиб чиқиб, улардан жуда кўп жиҳатларини ўзлаштирган, ва миллатчи-социалист ҳаракатни қандай қуриш зарурлигини тушуниб етган. У шундай деб ёзганди:

"Сиёсий партиялар мурасага доим мойил бўлади, яхлит дунёқарашлар бўлса - ҳеч қачон. Сиёсий партиялар, ўз ёнида бошқа партиялар ҳам бўлишини тан олади, яхлит дунёқарашлар бўлса, ўзларини ягона ҳақ йўл деб эълон қилади".

Уларнинг ҳеч бири сиёсатга сиёсат учун кирмаганлар. Улар бугунги демократик зўравонлар каби фақат ҳокимиятга интилганлар, ўз Тизимини ва ўз Мафкураси ҳукмронлиги ўрнатишга интилганлар.

Мусулмонлардан фарқли ўлароқ, бу коммунистлар, миллатчи-социалист ва бугунги демократик босқинчилар кўпроқ ноқулай ҳолатда эдилар. Биринчидан, "ягона ҳақ таълимот"ни йўқ ердан тўқиб чиқариш керак эди.

Иккинчидан, бу "таълимот" жамиятнинг ўқийдиган ва фалсафа юритадиган қисмини (зиёлилар тоифасини) қониқтириши ва доимо банд этиши лозим эди.

Учинчидан, бу сохта фалсафий чўпчакни қайта ишлаб чиқиб, халққа содда ва тушунарли шаклда етказиш лозим эди.

Тўртинчидан, нафақат етказиш, балки уни омма учун дин даражасига келтириш керак эди.

Мусулмонларда эса бу ноқулайликларнинг биронтаси йўқ, бўлмаган ҳам. Мусулмонлар ҳеч нарса тўқиб чиқишига ҳожат йўқ. Улар ЯГОНА ҲАҚ ТАЪЛИМОТга аллақачон эгадирлар. Бу таълимот мутафаккир олим учун ҳам, оддий кишилар учун ҳам тушунарли ва содда таълимотдир. Ҳамма нарса аллақачон айтилган, ҳамма нарса аллақачон тушунтирилиб берилган. Фақат ўз динини ўрганиш ва яқин ўтмишда ер кurrasининг ярмида ҳукмрон бўлган Шариат тизимини тиклаш лозим эди, холос.

5. Ҳокимият (Уйланиш мақсадинг бўлмаса, совчиликдан не маъно?)

Сиёсатда марказий ва асосий масала ҳокимият масаласидир. Бу масалани ҳал қилиш мақсад қилиб олинмаса, сиёсатга аралашишнинг маъноси йўқдир. Ҳар қандай партия, ташкилот ёки алоҳида шахслар нима мақсадда сиёсат билан шуғулланади? Мақсад - қарор қабул қилишни маркази бўлишдир. ҲОКИМИЯНИ ҚЎЛГА ОЛИШ УЧУН! Лекин бу ҳолатда бошқа мақсад ва сабабларни кўрсатадиган бўлишса, бу масалани умуман тушинмаслигига ёки энг катта иккиюзламачи эканига далолат қилади.

Тасаввур қилинг, бир йигит бир қизга совчи қўяди ва барча қариндош-уруғларини, танишларини, қавмнинг катталарини бу ишга жалб этади, кейин эса... маълум бўладик, умуман уйланиш нияти ҳам йўқ экан (?) Бундай ҳолатни қандай баҳолаш мумкин? Ҳар нима бўлганда ҳам, бундай ҳолатни бир нормал ҳолат деб баҳолаб бўлмайди.

Бир киши сиёсат билан шуғулланса ва у учун ва унинг гуруҳи учун мақсад ҳокимият эмас экалигини таъкидласа, бундай одам ўз фаолиятини тўхтатиши ва ўзини овора қилмаслиги ва энг асосийси, унга ишонган одамларни умидвор қилмаслиги керак. Бу ерда яна бир асосий савол бор: "Қачон совчи қўйиш керак?". Ҳал қилувчи ҳаракатга қанча тайёргарлик кўриш керак? "Ихвонул-муслимин" вакиллари: "Нима учун ташкилотнинг тайёргарлик марҳаласи 80 йилга чўзилиб кетди?" деб сўрасангиз, улар сизни "уқувсизлигингиздан" кулган бўлишади. Ва сизни, агар лозим бўлса 80 йил эмас балки, 180 йил ҳам... тайёргарлик кўриш кераклигига ишониришга ҳаракат қилади. Лекин бунақа жавоб қониқарли эмас.

Қайси оят ва қайси ҳадисда тайёргарлик босқичи бу қадар узоқ давом этиши зикр қилинган? Ўз қавмини 900 йил даъват қилган Нух алайҳис-салом даврида яшамаяпмизку! Замоनावий одамзодга қисқа вақт бўлишлик белгиланган. Бизнинг пайғамбар саллаллоҳу алайҳи васаллам 80 йил тайёргарлик кўрмаганлар. У киши Аллоҳнинг йўлидаги бу буюк инқилобга жамоатни 13 йил мобайнида Маккада, 10 йил ҳижратдан кейин Мадинада тайёрлаганлар ва тарбия қилганлар.

Ҳар бир насл имтиҳонланади. Ҳар бир инсон фақат ўзи учун жавобгардир ва ўзи яшаб ўтган муддатда қилган амаллари учун жавоб беради. У ўздан аввалги ўтган ва кейинги келадиган насллар учун масъул эмас. Буни Аллоҳ субҳонаҳу ва таоло Қуръони каримда шундай огоҳлантирган.

"Одамлар: "Иймон келтирдик", дейишлари билангина, имтиҳон қилинмаган холларида, ташлаб қўйишларини ўйлайдиларми?! Ҳолбуки, Биз улардан аввалги (иймон келтирган барча) кишиларни имтиҳон қилганмиз! Бас (шу имтиҳон воситасида) албатта Аллоҳ рост сўзлаган кишиларни ҳам, ёлғончи кишиларни ҳам аниқ билур." (Анкабут 1-3)

Ҳар бир янги келган мусулмонларнинг насли, 200 йилдан бери Уммат тушиб қолган бу оғир шароитдан чиқишга ҳаракат қилган. Мусулмонлар жамоатлар ташкил қилганлар, Аллоҳнинг йўлида жиҳод қилганлар, Ислом ерларига бостириб кириб, мустамлакага айлантираётган кофирлар билан жанг қилганлар. Ҳар бир насл имтиҳонланган ва ҳар бир наслга Аллоҳ субҳонаҳу ва таоло Ер юзида Шариатни тиклашга имконият берган.

Бугунги кунда ер юзида мусулмонлар оёққа туришди. Биргина мисол, охириги 15 йил ичида Кавказ мусулмонлари тафаккурларида қанчалик ўзгаришлар бўлди. Харбий кинохроника кадрларини кузатар эканмиз, ҳатто мужоҳидлар юзидаги ўзгаришларга ҳам гувоҳ бўламиз. Бу бутунлай бошқа шахсиятлардир. Жуда қисқа муддатда, кўз олдимизда бир насл алмашди. Жиҳодни бошлаб берганлардан жуда озчилик қолди. Уларнинг аксарияти Аллоҳ йўлидаги жиҳодда шаҳид бўлишди ёки баъзилари Жиҳоддан қайтиб кетишди (Аллоҳ уларни тўғри йўлга ҳидоят қилсин.)

Аллоҳ субҳонаҳу ва таоло иймон келтирганларнинг сифатларини эслатиб айтадики:

"Эй мўминлар сизларнинг ичингиздан кимда-ким динидан қайтса, Аллоҳ бошқа бир қавмни келтирурки, Аллоҳ уларни яхши кўрур, улар Аллоҳни яхши кўрурлар. Улар мўминларга хокисор, кофирларга эса қаттиққўл, бирон маломатгўйнинг маломатидан кўрқмай, Аллоҳ йўлида жиҳод қиладиган кишилардир. Бу Аллоҳнинг фазлу-марҳамати бўлиб, ўзи хоҳлаган кишиларга берур". (Моидда 56)

Бугунги мужоҳидларнинг чехраларининг бошқачалиги, шояд уларни "Аллоҳ уларни яхши кўрур, улар Аллоҳни яхши кўрурлар" деган гуруҳга кирганлардандир? Биз буни билмаймиз, Аллоҳ буни яхши билувчироқ. Лекин биз умид қиламизки, бу янги насл мужоҳидлари "маломатгўйнинг маломатидан кўрқмай, Аллоҳ йўлида жиҳод қиладиган кишилар" бўлишини умид қиламиз.

Пайғамбар саллаллоҳу алайҳи васаллам сийратларидан бизга маълумки, Ислом бир насл давомида тарқаган. Бу фақулдда ҳолатни фақат бир мўъжиза сифатида изоҳлаш

мумкин. Қисқа тарихий муддат ичида, инсоният яшаётган зулм ва фиску-фужур зулумати Ислом нури билан ёришди.

Бир қарашда мавжуд бўлган Исломий Ҳокимиятни қайта тиклаш унчалик қийин ишга ўхшамайди, гўё пайғамбар саллаллоҳу алайҳи ва саллам ва ўз Умматига қолдирган Хулафои рошидинлар босиб ўтилган йўл қайта босиб ўтилса кифоя қилгудек. Лекин биз мусулмонларнинг янги тарихидан кўриб турибмизки, мусулмонлар ҳеч қандай муваффақиятга эриша олганлари йўқ. Бу муваффақиятсизлик сабабларини умуман ҳамма тушунса керак, у ҳақида кўп гапирилган ва жуда кўп ёзилган.

Асосий сабаб Қуръон ва Суннатдан узоқлашиш, яхлит, пок Исломий таълимотни турли янги кириб келган (бидъат) нарсалар ва Исломга бегона бўлган концепцияларга аралаштириш асосида ётади. Бу мақолада, бизнинг назаримизда Исломий Ташкилот тузиш учун зарур бўлган, мавжуд масалани умумий суратда, асосий нуқталарини эътиборга олган ҳолатда ёритмоқчимиз.

Ташкилотнинг ҳаётини бир алоҳида инсонни ҳаётига солиштириш мумкин. Ташкилот туғилади, улғаяди, балоғатга етади, қарийди ва вафот топади. Лекин бу туғилишдан тортиб ўлимгача бўлган муддатда, бу дунёда қандайдир фаолиятлар қилиши керак. Лекин ҳар бир фаолият хоҳ олма дарахти бўлсин, инсон ёки ташкилот ўзидан кейин бир мева қолдириши керак (ўз фаолиятининг натижаси).

Олма ўзидан кейин олмани, инсон энг камида, бир инсонни туғади, катта қилади ва тарбиялаб Яратувчига итоатли бир банда қилади. Аммо Ташкилот-чи? У бу дунёга қандай натижа олиб келиши керак? (Исломий) Ташкилот эса Ер юзиде Аллоҳнинг шариатини ўрнатиши керак.

Барча даврларнинг энг яхши жамоати, Асхобларнинг жамоати ҳисобланади. Бу ташкилот шарофати билан, бир насл мобайнида жуда катта минтақада зулм ҳукуматлари нобуд қилиниб, ўрнига Шариат Ҳокимияти ўрнатилган.

Нима учун бизнинг ташкилотлар иши самарасиз? Нима учун ўн йиллар ўтса-да, ўзидан бирор нарса қолдира олмайди? Нимага улар битта жойда фақат депсиниб туради? Сабаблар жуда кўп. Бизнинг назаримизда, энг асосий бўлганларини санаб ўтмоқчимиз.

Асосий сабаблардан биттаси, бизнинг назаримизда вақтга нисбатан мусулмонлар эҳтиётлик билан муомалада бўлмайдилар. Яратувчи унга берган муҳлатни қўлдан бой берадилар. Исломий ташкилотлар ўз фаолиятлари учун вақт графикларини чизишади, лекин унда ҳар бир марҳалани конкрет чегаралари аниқ қилиб белгиланмаган ва реал ҳаёдан анча узоқлигини кўрамай.

15 ёшдан кейин йигит уйланиши мумкин, қиз бундан ҳам эрта турмушга чиқиши мумкин. 30 ёш, 35 ёш, 40 ёшда уйланиш ёки турмушга чиқишга кеч бўлмаган бўлиши мумкин. Агар ташкилотни алоҳида одам ҳаётига солиштирадиган бўлсак, 80 ёшли кампирни қиз ҳисоблаб тарғиб қилиб, турмушга чиқишга тайёрлаш ...табиий фитратга умуман тўғри келмайди. Албатта кимдир унга уйланиши мумкин, лекин у авлод берадими ёки йўқми, энди бу катта савол.

Ҳеч шубҳа йўқки, вақтга лойақд бўлиш, ташкилотнинг энг катта хатоларидандир. Фаолиятни узоқ муддатга (ноаниқ) режалаштиришни муҳокама қилиш, умуман реал режа йўқлигига далолат қилади. Узоқ йилларга режаларни қилиш бу келажак насллар учун режа тузиш демакки, шунинг ўзиёқ одамни шубҳага солади. Чунки келажакда келадиган авлодлар қандай синовлар билан имтиҳонланишини билмаймиз бу Аллоҳнинг ўзигагина хос бўлган ҳаққидир. Ва биз ўзимиздан аввал ўтиб кетганлар учун ҳам, бизнинг ўрнимизга келадиган келажак насллар учун ҳам масъул бўлмаймиз. Биз ўзимиз ва ўз қилган амалимиз учун жавоб берамиз.

Кимким вақт қадрига етмас экан, табиий келиб қолган қулай фурсатнинг ҳам қадрига етмайди. Ҳар бир ташкилотни ўзининг омади чопган даври, ҳақиқат лаҳзаси бўлади. "Мусулмон биродарлар" ташкилоти учун бу лаҳзалар 1952-53 йиллар бўлган, ва улар бу даврда ҳокимиятни қўлга олишлари мумкин эди. Лекин биз юқорида айтганимиздек, уларнинг режаларида бу бўлмаган. Бу ҳақда "Ихвонул-муслимин" ташкилотининг машҳур идеологларидан бири қуйидагиларни ёзади:

“22 июльдан кейин Исломий ҳаракат ҳукуматда иштирок этмасликка ва ҳолис маслаҳатчи мақомида қолишликка қарор қабул қилди. Ҳаракатнинг биринчи ўринбосари Ҳасан Ал-Ҳудайба бу тўғрисида қуйидагиларни деди: “Биз уларга нисбатан ҳолис маслаҳатчи позициясида турамиз, тўғри ҳаракат қилсалар, уларни қўллаб-қуватлаймиз, хато қилишса тўғрилаймиз.”

Қизиқ, Миср ҳукумати мингларча ихвонларни қамоқхоналарга ташлаганда, Ҳаракат раҳбарларини қатл қилганда, улар хато қилганмиди? Агар шундай бўлган бўлса, Ҳаракат лидерлари ҳукуматни бу хатоларини тўғрилашга йўналтира олишдими?

Ҳаракат ҳокимиятга келишдек қулай фурсатни қўлдан бой бергандан кейин, бошқа нарсаларни ҳам қўлдан бой беради. Лекин агар Ҳаракат ҳокимиятга келишни шарт эмас деб ҳисобласа, бу ҳолатда бу ташкилот ўз-ўзидан ўз маъносини йўқотади. Уларнинг эътиқоди бўйича, ҳокимиятга ҳар қандай манфур сиёсатчини қўйса ҳам бўлаверади, фақатгина номи мусулмон бўлса ва намоз ўқиса бас (баъзида, уни ҳам талаб қилишмаган). Шундай экан, Ҳаракатнинг бошқа хатолари ҳам бевосита аввалги хатоларига боғлангандир.

Мана бундай кўзқарашлар, кўп вақтларда фалокатга олиб келган. Лекин буларнинг барчаси ихвонларга дарс бўлмади. Уларнинг маслаҳати ва ҳаракатлари билан ҳокимиятга навбатдаги мунофиқ келди, ихвонлар эса бу ерда фақатгина “ҳолис маслаҳатчи” бўлишга интилишди холос. Бу мунофиқ ҳокимиятга яхшилаб ўрнашиб олгандан кейин, бу “ҳолис маслаҳатчиларни” қоидага кўра қувиб солди (энг яхши ҳолатда), бу уларга дарс бўлмади. Ҳаммасидан ҳам ёмонроғи, бу маъносиз, натижасиз тактика, дунёнинг турли чеккаларида эндигина вужудга келган исломий ҳаракатларнинг ёшларига юқтирилди.

Қачонки реал план йўқ экан, Вақт, қулай фурсат ва имконият қадрига етилмаса, ўн йиллар давомида ижобий натижа йўқлиги хавотирга солмаса, бу нарса Ташкилотни барча ҳаракатлари ўзини ўзи сақлашга қаратилганига далолат қилади. Бу, ўз хато ва камчиликларини бундан кейин яшириши, бошқа стратегия ва коцепияларга ғашлик қилиши, Ислом ёшларини ўз адашувларида олиб юриш демакдир. Вақтики Ҳаракат ўзининг саноксиз камчилик ва мағлубиятилари билан бирга, ўзини тўғри йўлда деб ҳисоблар экан, беихтиёр Қуръон бизни огоҳлантирган боши берк кўчага кириб қолгандай бўлаемиз:

"(Аллоҳга) қайтувчи бўлган холларингизда (Унинг динини маҳкам тутинглар) ва У зотдан кўрқинглар ҳамда намозни тўқис адо этинглар! Мушриклардан бўлманглар! Улар (яъни мушриклар) динларини бўлиб, фирқа-фирқа бўлиб олгандирлар. Ҳар бир фирқа ўз олдидаги нарсалар билан хурсанддирлар". ("Рум сураси 31-31")

6. Озодлик

Ҳар қандай идеология, гарчи ягона тўғри ва ҳақ бўлган идеология бўлса-да, инсоният жамиятида ўз-ўзидан ўрнашиб кетолмайди. Бунинг учун энг камида, шу идеологияни тарғиб этувчилар унга иймон келтирган бўлишлари керак. Агар борини мазкур ҳақ йўлда қурбон қилишга тайёр бўлмаса, ҳатто ўз идеологиясининг (динининг) ҳақлигига бўлган иймони ҳам унга ғалаба келтирмаслиги мумкин. Алоҳида шахсларни Ҳақ йўлда ўзини қурбон қилишга тайёр бўлиши ҳам бу катта неъмат, лекин бу ҳам етарли эмас. Идеологияни ҳаётда ўрнатилиши, татбиқ этиш, фақатгина ўта маҳкам, мустаҳкам ички интизомли ва руҳий жиҳатдан яхши тобланган “танланган гуруҳ” (ташкилот) сайъ-ҳаракатлари билангина амалга ошиши мумкин.

Ташкилот мавжуд ижтимоий-сиёсий система ичида, ўзига тарафдорларни жалб қилиши, ўсиши ва мустаҳкамланиши керак. Бу даврда ташкилот, мавжуд ҳокимият тарафидан жуда кўп босим ва қатағонларга учрайди. Ўз сафларидан йўқотишларга дучор бўлиши мумкин. Лекин бу давр Жамоатни мустаҳкам руҳининг тарбия топиши учун ўта зарурдир. Даъватнинг маккий даврида мусулмонлар қанчалик оғир синовларни бошларидан кечиргани барчамизга маълум.

Зулмга асосланган ҳар қандай режим негизда кизбга асосланади ва унга суянади. Кизбга асосланган ҳар нарса эртами-кечми барибир бир куни нобуд бўлади. Баъзида

бунга кўп ҳам куч талаб қилинмайди. Одамлар тўсатдан озодликка рўбару бўлишади. Лекин бу озодлик кўпчилик учун неъмат эмас, балки бир имтиҳонга айланади. Чунки улар зулм остида фаолиятсиз ҳолатда бўлган ва ҳали ўзларини ОЗОДЛИККА ТАЙЁРЛАМАГАН БЎЛИШАДИ.

Бану Исроилни, узоқ вақт Мисрда куллик ва хорликда бўлганларидан кейин, тўсатдан Озодлик насиб этганида тушган ҳолатлари Қуръони каримда батафсил баён қилинган. Аллоҳ субҳонаҳу ва таоло уларни Фиравн зулмидан қутқариш, учун уларга Мусо алайҳис-саломни юборди. Улар жуда кўп мўъжизаларга, жумладан, денгиз ёрилиб, ҳеч қандай қийинчиликсиз ичидан ўтганлари, ва Фиравн ҳамда унинг қўшинлари ғарқ бўлиб, ўзлари нажот топишлари мўъжизаларига ҳам гувоҳ бўлган эдилар. Лекин Бану Исроил ўзини бундай ҳолатда қандай тутди? Улар тўхтовсиз Мусо алайҳис-саломга тўхтовсиз норозичилик билдирарди, Егуликларидан, улар учун осмондан тушаётган манна ва салводан норози бўлишди. Улар Аллоҳни кўра олмаганидан, Ундан ҳам норози бўлишди ва ўзларига сиғиниш учун олтидан бир бузоқни ҳам ясаб олишди.

“Эй бану Исроил эсланг: ”Эй Мусо, Аллоҳни очиқ-равшан кўрмагунимизча, ҳаргиз сенга ишонмаймиз”, дейишингиз билан сизларни чақмоқ урди. Сўнгра шукр қилишингиз учун ўлганингиздан кейин тирилтирдик.” (Бақара: 55-56)

Қачонки, Мусо алайҳис-салом уларни ваъда қилинган ерга олиб келиб, уларни у ерга киришга амр этганда, улар у ерга киришдан кескин бош торди.

“Эсланг, Мусо қавмига :”Эй қавмим! Аллоҳнинг сизларга берган неъматини – орангиздан пайғамбарлар чиқарганини, яна сизларни мулку-давлат эгалари қилиб, барча оламлардан бирон кишига бермаган инъомларни сизларга ато этганини ёдга олингиз”.

“Эй қавмим, Аллоҳ сизлар учун китобат этган бу муқаддас ерга (шаҳарга) дохил бўлингиз! Ортларингизга қайтиб кетмангиз, акс ҳолда зиён кўргувчилардан бўлурсиз!” деганида, улар: **” Эй Мусо, у ерда зўровон одамлар бор. То улар чиқмагунича, биз у ерга зинҳор кирмаймиз. Агар, улар чиқиб кетсаларгина биз дохил бўлурмиз “, дедилар”.**

“Аллоҳдан қўрқадиган, унинг неъматига муяссар бўлган икки киши: ”Уларнинг устига дарвозадан тўсатдан киришгиз, ундан кириб олишингиз биланоқ шубҳасиз ғолиб бўлурсиз. Агар мўмин бўлсангизлар, ёлғиз Аллоҳгагина суянинглар!”, дедилар”.

“(Улар) айтишди: ”Эй Мусо, модомики улар шу жойда экан, биз ҳеч қачон кира олмаймиз. Бас, ўзинг бор ва Парвардигоринг иккингиз уларга қарши урушаверинглар. Биз эса мана шу ерда ўтириб кутамиз” (Моида: 21-26)

Кулликда ўсган ва шакллланган одамларнинг ҳатти-ҳаракатлари мана шундай нафратомуз бўлди. Бани Исроил Аллоҳнинг буйруқларини эътиборсиз қолдириб, ўзларидаги руҳий заифликни, руҳий хорликни ва ношукрликни намоён этишди. Улар шаҳарга шундоқ кириб қўйсалар кифоя эди. Ғалаба қозонишлари учун шунинг ўзи етарли эди. Лекин улар мустаҳкам имонга эга эмас ва қўрқоқ эдилар. Агар ўз иймонларида мустаҳкам бўлганларида, ва Одам фарзандларидан кимники Аллоҳ қўллаб-қувватлаганларгина куч-қувватга эга эканлигини билганларида эди. Ҳолбуки **ҲЕЧ ҚАНДАЙ КУЧ-ҚУДРАТ ЙЎҚ, МАГАРАМ АЛЛОҲГА ТЕГИШЛИ.**

“Мусо айтди: ”Парвардигорим, мен фақат ўзимга ва биродаримга (Ҳорунга) эгаман холос. Бас, ўзинг биз билан бу итоатсиз қавмнинг орасини ажратгин”.

“Аллоҳ деди: ”Энди қирқ йил мобайнида бу ер улар учун ҳаромдир. Улар ерда (саҳроларда) адашиб-улоқиб юрурлар. Сен бу итоатсиз қавм (қилмиши)дан маҳзун бўлмагин”. (Моида: 25-26).

Кулнинг қалбини ҳеч қандай ташқи озодлик қониқтиришга қодир эмас. Бу куллар, бу озодлик қадрига етмайди. Бу озодлик билан нима қилишни ҳам билмайди, балки бу озодлик уларнинг бўйнидаги оғир юкка айланади.

Бу самарасиз насл ўлиб кетди, ўлиб кетгунича қирқ йил саҳроларда сарсон-саргардон юришди ва бу даврда саҳронинг қаттиқ шароитида, пайғамбар тарбияси ва

йўлланмаси остида янги авлод вужудга келди. Мана ўшалар ваъда қилинган ерни мушриклардан озод қилишди ва у ерда тавҳидга асосланга ҳукуматни барпо қилишди.

7. Мусулмонларни 1917 йилги инқилоб ва ундан олдинги даврдаги саргузаштлари

Имом Шомил мағлубиятидан кейин, Кавказ Россия истибдоди қўлига ўтди. Ярим аср мустамлака ўлароқ яшаган бу мусулмонлар, тўсатдан озодликка чиқишди. Албатта биз бевосита пайғамбар Мусо алайҳис-салом ва қавми билан золим диктатор режимлар остида яшаган замонавий мусулмонларни қиёсламоқчи эмасмиз. Чунки бугунги ва ўша даврдаги кўпчилик мусулмонлар ўз иймонлари йўлида жиҳодга чиқишган. Лекин шу билан бирга, уларни узоқ вақт зулм режимлари остида ҳаёт кечиришлари изсиз қолмаган эди.

Биринчи ўринда уларнинг иймонларидан бурилишлар содир бўлди. 1917 йил Чор тузумининг қулаши натижасида, бутун империя бўйлаб инқилобий исёнлар ва тартибсизликлар бошланиб кетди. Мусулмонлар учун ўз ерларида Шариат ҳокимиятини ўрнатишнинг реал имконияти вужудга келди. У даврда кечаётган тарихий жараёнлар бир хил кўринишда эмас эди. Лекин 20 аср бошларида рўй берган бу воқеалардан, 20 аср охирида рўй берган Исломий уйғонишлар етарлича ўзларига дарс олишса бўларди.

Аввало, инқилобий ҳолатларда вужудга келадиган характерли сиёсий шароитларни кўриб чиқайлик:

Ҳар қандай инқилобий ҳолатларда, у учун хос ва характерли ва унинг ажралмас қисми бўлган нарса бу – МИТИНГдир. Митинг аввалида ўз-ўзидан ташкил топувчи ва истиқрорли жамиятларда рўй берадиган, мавжуд ҳукуматнинг инқилобига ўхшаш кўринишда бошланади. Митинг умумий тартибсизликка акс ўлароқ исёнлар кечадиган даврда жамиятни ўзига тортувчи, жозибадор феномендир.

Одамлар унга қанақа номларни ўйлаб топишмасин: йиғилиш, съезд, қурултой, мажлис ва б., буларнинг барчаси МИТИНГ деганимизнинг турли кўринишлари холос. (Бу турга тор доирадаги одамларнинг йиғилишлари кирмайди).

Инқилобий ҳокимиятсизлик даврида одамларда икки ҳиссиёт ҳукмрон бўлади:

Биринчиси, руҳий кўтаринкилик ҳисси ва келажакка умид; иккинчиси, хавотир ва ноаниқлик ҳисси.

Ҳар икки ҳолатда ҳам одамлар митингга жамланишади. Митинг одамларни магнитдек ўзига тартади. Митингда раҳбарият сайланади, лидерлар танланади. Айнан шу митинглар уларни ҳокимият ва намоёндаликка эга қилади.

Митинг даврида одамлар ўз қизиқиш ва эҳтиёжларига, дунёқарашларига кўра гуруҳларга бирикишга эҳтиёж сезади. Бу даврларда вужудга келган ташкилотлар узоққа бормайди. Янги партия ва ҳаракатлар бу даврда пайдо бўлади, ва кўз олдингизда, тез орадаёқ йўқликка юз тутади.

Ташкилотнинг жудаям тўғри ёзилган идеологияси ва дунёқараши бўлиши мумкин, лекин митинг ҳукмронлик қилаётган даврда бу етарли бўлмайди. Бу вақтда жамият, ҳаддан зиёд сиёсийлашган бўлади ва одамлар кўпроқ тўхтовсиз мақталаётган нарсага алданиб кетади.

Бу даврда сиёсий вазн ва кейинчалик ҳокимиятни, мавжуд ҳукуматни йиқилишидан анча аввал бу вақтга ўзини тайёрлаган ташкилот қўлга киритади. Албатта агар улар керакли тайёргарлик кўрган, тажрибалар ортирган, мақсад ва программаларга эга бўлиб, сиёсий фантазияни воқеалиқдан ажрата олишни ўрганишган бўлса.

Бу даврда (яъни 1917 йил - тарж.) фақат битта партия бундай хусусиятга эга эди, бу – большевиклар партияси эди. Бу партия ҳокимиятга тасодифан эмас, балки режали равишда келган эди. Улар тўсатдан келган озодликдан (ҳокимиятсизлик даври) фойдалана олишди, чунки ҳали инқилоб келмасдан бу даврга тайёргарлик кўра олган ягона партия - мана шу партия эди.

Бу даврда мусулмонлар нима қилаётган эди? Албатта мусулмонлар ҳам бу даврда қўл қовуштириб, томошабин бўлиб туришмаган. 20 аср бошларида, Чор Россияси мажбур бўлган либерал реформалардан мусулмонлар ҳам фойдаланишган. Мадрасалар, исломий институтлар, мактаблар ташкил қилишган. Жуда катта миқдорда исломий китоблар, газета ва журналлар чоп қилинган. Бу даврдаги аҳолининг исломий илм савиясини бу даражада ошиши ва саноксиз ҳукумат жосусларини Панисламизм хавфидан хабар келтириши билан ташвишга тушган фақат Чор ҳукуматигина эмасди, балки бу панисламизм ҳукумат раҳбарларидан ҳам кўра большевикларни кўпроқ ташвишга солган эди.

В.Ленин ўзининг бир мақоласида, татар ва бошқурдларни ҳар бир аҳолига нисбатан таълим олиш даражаси, йирик шаҳардаги рус миллатига нисбатан юқорилигидан ташвишланиб ёзган эди.

Лекин В.Лениндаги бу ташвишлар беҳуда эди, чунки ўша даврдаги Исломий Уйғониш ҳаракатларини боши берк кўчага олиб кирган нарса ҳам, айнан шу мусулмон фаолларининг “зиёлилиги” бўлди.

Албатта, мусулмон лидерларини шариат илмига эга бўлиб туриб, Санкт-Петербург, Москва ёки Париждаги дунёвий университетларида ўқишларида ҳеч қандай муаммо йўқ эди. Бу ердаги муаммо шу эдики, улар исломий таълимотни, ўша даврда “прогрессив йўналиш ҳисобланган” ва яҳудий инқилобчилари усталик билан яширган либерал-демократик ниқобни соф тангага қабул қилиб, уни аралаштириб юборган эдилар.

Шунинг учун ҳам съездларни фақатгина социал-демократлар, кадетлар ёки эсерларгина эмас, балки мусулмонлар ҳам уюштирарди. Бу съездларда мусулмонларнинг “зиёли” лидерлари умумий платформа ва стратегияларни ишлаб чиқаришардики, бу ерда режаланган асосий нуқталар —

Маҳаллий руслар билан мусулмонларни сиёсий, диний ва молиявий ҳуқуқларда тенгликни талаб қилишарди. Руслар томонидан тортиб олинган ерларни қайтиб бериш. (Эслатиб ўтмоқчимиз, бундай “ер масаласи” 90-йилларда ҳам мусулмонлар орасида кўтарилди ва ҳозирги кунгача ҳал этилмаган).

Бундан-да хор лойиҳалар ҳам бор эди. Масалан, мусулмонларнинг келаси съездида қабул қилинган қарор айнан куйидаги кўринишда эди:

“Съезд келган намоёндаларнинг хоҳиши ва сайловларни (давлат Думасига) яқинлигини иносабга олиб, иттифоқ бўлиш учун энг яхши конституцион-демократик партиялардан бирини танлашга қарор қилади”.

Ўша даврдаги чор Россияси Думасига кадетлар партияси ичида ўз фракцияларини ташкил қилган мусулмон депутатлар ҳам сайланган эди. Мусулмонлар фракцияси, демократик парламентларда бўлгани сабабли парчаланди. Улар “Мусулмон меҳнаткашлар гуруҳи”га бўлинишди. Уларнинг раҳбарлари “Иттифоқ-ал-Муслимин” асосан бойларнинг хоҳиш-иродасини ҳимоя қилади, деб таъкидлашди ва “мусулмон миллатини тубдан қайта уйғонишини учун, аҳолининг энг катта, асосий меҳнаткаш қатламнинг хоҳишини ҳимоя қиладиган, мусулмон меҳнаткашлар партиясини ташкил қилишимиз керак”, дейишди.

Лекин бу сиёсий жиннихонанинг ҳали энг қизиқарли кўриниши эмас. Ҳали 1917-18-йилларда инқилоб, бутун империя бўйлаб бор куч-қудрати билан намоён бўлаётганда, мусулмонларнинг съездида Россия чегаралари остида автономия олиш масалалари кўрилади. Албатта бу ерда унутмаслик керакки, улар бу автономия худудида шариат бошқарувини ўрнатмоқчи эди. Энг радикал мусулмонлар эса ўзларининг минтақаларида “рефомация қилинган Россия давлати ичида тўлиқ федерацияни” талаб қилишарди.

Ўша даврдаги тарихий ҳужжатларни ўқир экансан, ота-боболаримиз нақадар бунақа жоҳилий, бўш нарсаларни қаттиқ қизиқиш билан, энг яхши амал деб қабул қилганига ажабланасан.

1917-йил ноябрининг охири, декабрини бошида Қўқон шаҳрида съезд ташкил қилинди. Бу съездда Туркистон халқлари Совети ташкил қилинди: Советларнинг учдан икки

қисмини маҳаллий аҳоли, учдан бирини руслар ва яҳудийлар ташкил этди. Шундоқ қилиб Қўқон автономияси ташкил этилган бўлди.

Хукуматга: бош министр - Мутафо Чўқай, бош министр ўринбосари – Султон Шоаҳмедов, харбий министр – Убайдуллоҳ Хўжаев, ер ва сув ресурслари министри – Юрали Агаев тайинланди. Ва, албатта очик демократик давлатда одатда бўлганидек, молия министри қилиб... Соломон Абрамович Гершвельд сайланди.

Яна “тўрта бўш жой Европа қисми аҳолиси намояндаларига” мўлжалланган эди. Бизнинг замонавий лаҳжамиз билан айтанда “рус тилида сўзловчи аҳоли вакилларига” мўлжалланган эди. Бундай тузилиш ва “ғоявий фикрлар” қолипи қанчалик таниш бўлса, бу нарсаларни 95 йил олдин рўй берганига ишониниш шунчалик қийин.

“1917-23 июнь оий 1918 йилда, Қозон шаҳрида Мусулмонлар Марказий Комиссариати томонидан Москва, Петроград, Қозон, Астрахон ва бошқа шаҳар мусулмон комитетларининг мусулмон коммунистлари иштирокидаги конференцияси ташкил қилинди”.

Бугунги кунда “мусулмон коммунист” деган сўз нохуш бир қўпол хазилдек туюлади. Лекин афсуски, буларнинг барчаси тарихий факт ва бу сўзлар ўша пайт нормал қабул қилинган. Хатто Петроградда шоҳ саройини ишғол этишда қатнашган 5 минг “мусулмон қизил гвардиячи”си бор полк ҳам бор эди ўша даврда. Буларнинг ҳаммаси воқелиқда содир бўлган.

”Социализмни Исломга ҳеч қандай қарама-қаршилиги йўқ “ деган назария билан жудаям кўплаб мусулмонларни ғоявий алдаб келишган. Бу идеологик кизб, 20 асрнинг 70-йилларигача араб давлатларида мавжуд бўлган.

Биз бу мисолларни ўз ота-боболаримизни танқид қилиш учун келтираётганимиз йўқ. Ҳолбуки 90-йилларнинг бошида, биз ҳам фикрлаш ва фаолиятда улардан яхшироқ эмасдик. Бўлиб ҳам, биз уларга қараганда яхшироқ шароитда эдик, яъни XX аср бошларидаги Исломий Ҳаракатларнинг фаолиятларини, тажрибаларини эътибор билан ўрганиб чиқишда бизга ҳеч ким тўсқинлик қилмасди. Бу тарихий мисолларни олиб келиш билан биз, ҳар бир насл аввалги насл хатоларини такрор-такрор қилаётганини кўрсатмоқчимиз холос. Бу ерда фақат жоҳилий истеъмол луғатларда фарқ бор холос, лекин адашишдаги тутган йўлимиз ҳануз ўша-ўша.

90-йилларни бошида мусулмонлар съезд ташкил қилишди ва Ислом Уйғониш Партиясига асос солишди (Партия Исламского Возрождения - ПИВ). Бу партияди СССР юстиция вазирлигидан ўтказишган, шунча кўп югур-югур қилиндики, хатто у кунларни эслашга одам уялади. Бахтимизга СССР ҳам тарқаб кетиб, Исломни “легитимлик” справкаси ҳам берилмай қолиб кетди. Бахтимизга Аллоҳ субҳанаҳу таоло бизларни тўғри йўлга йўллади, ва биз Исломнинг легитимлиги фақатгина Жиход билангина исботланишини англаб етдик.

Ҳамма нарса айнан такрор бўлмоқда. Бугунги кунда ҳам демократия ва Ислом ўртасида ҳар қанча мусулмонни учратиш мумкин. Бу ҳақида биз аввал ҳам айтганмиз.

Бу ерда такрорланиб келаётган нарсани айтиб ўтиш, яна-да қизиқарли бўлса керак. Большевикларни хаддан ошган даврларида рус солдатлари қўли билан тамомий қишлоқлар мисли кўрилмаган ваҳшийлик билан Туркистоннинг тинч аҳолиси қатлиом қилинганда, “зиёли” демократ мусулмонлар буларнинг барчасини Европа Ҳамжамиятига етказишга ҳаракат қилишган эди. Гўёки “большевиклар Европа олдида уятга қолишлари учун”.

Демак, сиёсий фоҳишабозликка, ҳар сафар иккиюзламачилик билан ох-воҳ уришга Европа кеча одатлангани йўқ.

“Либерал таълим олган” мусулмонлардан ташқари, шариат таълимини олган мусулмонлар ҳам бор эди. Ислом таълимотини маҳкам ушлаган имомлар бор эди, улар мода бўлаётан, турли ичи бўш таълимотларга қараганда, Ислом таълимотларининг қадрини яхши билишарди. Шундай кишилардан бири, имом Узун-хожи Солтиний раҳимахуллоҳ айтардики: “Оқ чўчқа билан қизил чўчқани ўртасида ҳеч қандай фарқ йўқ”.

Бу мусулмонлар кофирларни қаршисига фақатгина биргина восита – Жиход борлигини билишарди. Ва улар ўзларининг куч-қувватлари ва имконлари даражасида зиммаларидаги бу вазифани бажаришга ҳаракат қилишарди. Бу мусулмонлар рус кофирларига итоатда яшашга рози бўлишмади.

Айнан шу жасур мужоҳидлар шарофати билан, Имом Шомилнинг Жиходи тўхтагач ҳам, бу улуғ йўл давом этди. 1988-йил Чеченистон ва Доғистонда яна Ғазовот олови аланга олди. Чеченистонда мужоҳидлар тепасида Алибекхожи, Доғистонда Хожимухаммад Соғратлий турар эди. Бу ҳаракат руслар томонидан бостирилди, лекин қаршилиқ ҳаракатлари русларга қарши тўхтамади ва то шу кунимизгача етиб келди.

Бугун Кавказда мужоҳидларнинг янги авлоди жиҳод эстафетасини қўлга олишди. Бугунги ислом ёшларининг юзлари имон нури билан нурафшондир. Бу ёшлар ўзларида жасурлик, садоқатни зоҳир этиб, ва ягона Аллоҳгагина суяниб, бу йўлда ҳаракат қилишмоқда. Аллоҳга ҳамду-санолар бўлсин, деярли ҳамма амалиётларда мужоҳидлар душманнинг ифлос ҳарбий базаларида ғалабани қўлга киритишмоқда. Лекин бу курашда аввалги ўтган насларнинг тажрибасини эътиборга олишимиз ва уни бугунги кун реал воқеълигига дуруст, адекват баҳо беришимиз керак. Мусулмонлар ўзларининг энг асосий вазифасини ҳеч қачон эсдан чиқармасликлари керак, у ҳам бўлса - Аллоҳнинг қонунини ер юзида олий қилишдир. Ва буни амалга ошириш оддий иш эмас.

Шариатни митингларда овоз бериш билан ёки маъмурий тартибда буйруқ бериб қўйишлиқ билан амалга ошириб бўлмайди. Аллоҳнинг Калимасини олий қилиш йўлида ўзларини қурбон қила оладиган аъзолари бўлган Исломий Ташкилот керак бўлади. Бундай ташкилот съездларда, конференцияларда ва дўстона чой ичишларда туғилмайди.

Албатта йиғилиш ва мажлисларни биз ёмон демоқчимасмиз, улар бўлиши керак. Лекин мажлисларда кимнинг кимлигини билиб бўлмайди. Шубҳа йўқки, бу йиғилишларда ихлосли мусулмонлар жамланишади. Лекин фақат Жиходдагина ташкилот тобланади ва ўз сафларининг яхлитлигини яна-да мустаҳкамлайди. Фақат кофирлар билан бўлган Жиходдагина ҳар бир кишининг иймони ҳақиқати рўбга чиқади ва ташкилотнинг мустаҳкам ядроси шаклланади. Шунинг учун пайғамбар саллаллоҳу алайҳи васалламнинг хатоларига ишора этиб, Қуръони каримда айтиладики:

(Эй Муҳаммад), Аллоҳ сизни афв қилди. (Лекин) нима учун то сизга ростгўй кишилар аниқ бўлиб, ёлғончиларни ҳам аниқ билгунингизча, (яъни, уларнинг ёлғон қасамларига ишониб) уларга (жиходга чиқмаслик учун) изн бердингиз?! Аллоҳга ва охират кунига ишонган зотлар сиздан молу жонлари билан жиҳод қилишдан (қолиш учун) изн сўрамайдилар. Аллоҳ тақводорларни билгувчидир. (Тавба сураси 43-44)

Жамоат аъзолари бир нарсани яхшилаб тушиниб олишлари керак: Уруш давридаги имтиҳонлар ҳам етарли эмас, улар тинчлик вақтидаги имтиҳонларга ўзларини тайёрлаши керак, бу имтиҳонлар уруш имтиҳонларига қараганда оғирроқ ва мураккаброқ бўлиши мумкин. Кавказда бугунги кунда шундай ташкилот борми? Ҳа бор! Бу ташкилотнинг номи - Кавказ Мужоҳидлар Жамоати.

8. Сўнги эра

Кўриб чиқадиган масаламизга асос бўла оладиган, ҳамда ақидага тааллуқли бўлган баъзи масалаларга эътиборингизни тортмоқчимиз:

Ер юзига сўнги Пайғамбар саллаллоҳу алайҳи васаллам келиши билан ва сўнги вахий (Қуръон) нозил бўлиши билан, инсоният ўз яшаш даврининг сўнги даврига кириб келди. Ислом инсоният учун нажот бўлиб, Пайғамбар саллаллоҳу алайҳи васаллам бутун оламга раҳмат бўлиб келгандир. Аллоҳ субҳанаҳу таоло айтади:

"Бугун динингизни сизларга комил қилдим, неъматларимни бенуқсон, тўқис қилиб бердим ва сизлар учун (фақат) Исломни дин қилиб танладим." Моида сураси 3-оят.

Маълумки ҳар бир инсон дунёга тоза фитратда келади, яъни Аллоҳ субҳанаҳу ва таоло инсонни фитратан Исломни табиий ва осон қабул қилувчи этиб яратгандир. Лекин инсон қалби танлаш ҳуқуқига, жузъи ихтиёрга эга, шунга кўра инсон адашиши ва Исломни эмас, балки бошқа ботил йўлларни - динларни ихтиёр қилиши мумкин. Аллоҳ субҳанаҳу ва таоло Исломни ҳаётда мустаҳкам ўрнашиши учун барча шароитларни муҳайё қилди. Қуръон ва Суннатда башарият жамияти ва алоҳида шахсларнинг турли ҳаётий ҳолатларини характерловчи қонунларини ва унинг хусусиятларини батафсил баён қилгандир. Инсониятнинг тарихи – тавҳид ва ширк ўртасидаги кураш тарихидир. Ислом келиши билан ширкий йўналишларнинг аввалги кўринишлари анча содда ва ишончсизроқ кўриниб қолди. Шунинг учун ҳам ширк мактаблари сезиларли равишда замонавийлашди ва тараққийлашди. Бугунги ширкий таълимотлардан: коммунизм, национал-социализм ва ўзининг ҳаммабоплиги ва глобаллигини даъво қилаётган Ғарб демократияси.

9. Кофирлар шариат стратегиясини қўлламоқда, мусулмонлар эса демократик чўпчаклар билан овора

Шунинг учун ҳам “Сиёсат” бобида келтирилган баъзи мисолларни такрор келтирмоқчимиз. Юқорида зикр қилганимиздай, “турли партия ва ташкилотлар тарихини ўрганар эканмиз, ғаройиб бир хулосага келамиз. Кофирларнинг катталари бўлган Маркс, Ленин ва Гитлер, сиёсий воқеъликни, исломий ҳаракат раҳбарларидан кўра яхшироқ англаб, ҳаракат этганини кўраемиз”.

Албатта бу ерда табиий бир савол туғилиши мумкин: “Бу ерда Маркс, Ленин, Гитлер ва замонавий демократларнинг қандай алоқаси бор? Ўргангани бошқа нарса қолмадимиз бизда?”

Лекин хулоса қилишга шошманг! Булар - энг янги тарихдан олинган конкрет мисоллардир. Биз тарихий факт ва мисолларга лоқайдлик билан муносабатда бўлмаслигимиз керак. Нима учун Маркс, Ленин, Гитлер ва замонавий демократик сатанизмнинг ёлғон ва ботил таълимотларига қарамасдан, мушриклар бу таълимотларни сиёсий системага айлантира олишди? Нима учун то Қиёматгача ҳаёт йўли бўлган Илоҳий таълимотни, Исломий таълимотни мусулмонлар мана неча наслардан бери ҳаётга татбиқ эта олишмаяпти?

Демак, тарих, жамият ва инсон тафаккури ва психологияси қонунларини ҳисобга олиб, ақида эгалари қатъий ва доимий равишда уни ҳаётга татбиқ этишга ҳаракат қилишмас экан, ҳақ таълимотга эга бўлишнинг ўзи ҳали ғалабани кафолатлай олмас экан.

Юқоридаги далиллардан келиб чиқиб айтиш мумкинки – ҳозирги дунё сиёсий тузилиши фақатгина бу ёлғон таълимотларни шариат технологияси бўйича ҳаётга татбиқ этиш билан мумкин бўлган – дейиш мумкин. Бу ёлғон идеологиялар, Исломнинг тарихий тажрибаларини, кофирлар томонидан ўз мақсадларига етишиш йўлида фойдаланиш оқибатида вужудга келди. Мусулмонлар эса сўзда Қуръон ва Суннатга эргашишликка даъват этишади, воқеъликда эса модалаштирилган ёлғон таълимотнинг ниқобига ва инқилобий жараёнларнинг ташқи, зохирий кўринишларига эргашадилар.

Сўзимиз далили учун, марксистик таълимотнинг Россиядаги ривожланиши тарихига бир назар ташлаймиз, ва марксист инқилобчиларнинг ҳар бир қадамини кўриб чиқамиз.

19-асрнинг охирларида илк инқилобий марксист кружоклар (халқалар) ташкил эта бошладилар, булар кейинчалик ўзаро бирлашиши натижасида, ягона социал-демократик ҳаракатни вужудга келтирди. Шунинг билан, мавжуд давлат тубида бир ташкилот туғилдики, бу ташкилот аввал-бошидаёқ ўз олдида қўйган мақсади, бу системани нобуд қилиб, уни ўрнига “адолатли” ижтимоий-сиёсий тизимни вужудга келтириш эди.

“Бутун дунёни куч билан асосигача нобуд қиламиз ва шундан кейин биз ўзимизни янги дунёимизни (куч билан) қураемиз. Ким ҳеч нарсасиз бўлган бўлса, у ҳамма учун бўлади”.

Улар ўз таълимотларини “инсоният нажоти учун” деган ном билан олиб келишди ва шу билан бирга коммунистик таълимотни диний кўринишда ҳаракат қилаётганини ҳам инкор қилишни зарур ҳисоблашмади. Улар “умум масса ҳар қандай таълимотни дин

шаклида осонроқ қабул қилади” деб тушунар ва хатто “диний атеизм“ ҳақида гапиришарди.

Луначарский ўз вақтида қуйидагиларни ёзганди: ”Мана Маркс маълум маънода пайғамбарларнинг ишини давом эттирувчи сифатида майдонга келди ва адолат толибларининг байроқдорига айланди...Марксга бўлган ҳақиқий мухаббат ва унинг даҳоси олдидаги ҳайрат, унинг ишларини ривожланишига халал бермасин. Яҳудий пролетариати ва инсониятган берилган бу сўнги буюк дин ёлғон бир таълимотга айланиб қолиши асло мумкин эмасдир”.

Улар ўз таълимотини аҳолининг барча қатламлари орасида тарқата бошладилар, асосан ишчилар, зиёлилар, талабалар орасида. Маркснинг “Капитал”ини яҳудий зиёлиларини ҳисобга олмаганда, аксар большевиклар ўқишмаган, лекин бу нарса бири учун етказишга, бошқаси учун уни “ илоҳий таълимот” сифатида қабул қилишга ҳеч ҳалақит қилмаган.

Большевиклар ўз таълимотларини, одамларни табиий адолат-талаблигидан фойдаланиб, қатъий ва ишонарли равишда таблиғ қилишади, ва аҳолининг фаол қатламини ўз тарафига тортишади.

– Ҳукумат инқилобчиларни таъқиб қила бошлайди. Уларни турмаларга ташлайди, каторгаларга, Сибирга сургун қила бошлайди, лекин улар ҳукуматга қарши қатъий қаршилиқ кўрсатишда давом этади. Бу билан уларнинг кураш тажрибаси ортади ва ташкилотнинг мустаҳкам ўзаги тарбияланади.

– Ноқулай сиёсий ҳолатларда ва ҳукумат томонидан таъқиблар кучайганда, большевик раҳбарлари Европага кўчиб ўтишади. Буни оддий қочиш деб бўлмайди, булар Европада кўл қовуштириб ўтиришмайди. Бу ерда большевиклар европалик социал-демократлар билан ўзаро алоқаларни мустаҳкамлай бошлашади, ва ер юзининг ҳар қандай қисмида пролетар инқилобини амалга ошириш учун ҳар қандай имкониятдан фойдаланишга ҳаракат қилишади. Уларга Европада омад келмайди, чунки бу ер пролетар инқилобга тайёр эмас эди.

– Лекин большевикларни бу оз бўлса-да фаолиятдан совишига сабаб бўлмади. Улар фабрикаларда, заводларда, армия казармаларида, ва жанг сарҳадларида тарғиб қилишда давом этаверади. Улар мисли кўрилмаган ҳолат – икки урушдаги қарама-қарши тарафни ўзаро биродар бўлишигача эришади. Большевиклар уларга олиб келинган “империалистик” бу уришлар фақат национал буржуазия манфаатига хизмат қилишини ва бу урушни ишчи ва деҳқонларга мутлақо фойдаси йўқлигини тушунтира олишди. Капиталист ёки помещик фойдасига эмас, балки меҳнатқашлар манфаати учун курашиш кераклигини ва винтовкларни тиғини мамлакатнинг эксплуататор синфига қаратиш лозимлигини тушунтира олишди. Бошқача қилиб айтганда, коммунистик дин учун бўладиган “Муқаддас уруш” тушунчасини кирита бошладилар.

Ажабланарли тарафи шуки, мисолда келтирилган фаолият ўз тузилишига кўра, аввалги мусулмонларнинг дастлабки тутган йўлини эслатади. Марксизм назариячилари ўз таълимотини гўёки, қайси манбаларга суяниши ҳақида кўплаб ёзишган. Бу ерда соғлом ақлга тўғри келмайдиган жиҳатнинг биринчиси - бу таълимотнинг ўзи бўлса, иккинчиси эса - бу ботил таълимот, аниқ ва тартибли равишда ҳаётга фаол кириб келгани эди.

Маркснинг машҳур сўзи бўлган: ”Файласуфлар дунёни турли йўллар билан тушинтиришга уринган, лекин бу ердаги асосий масала, уни ўзгартиришда”.

Ҳар қандай ўйлаб топилган таълимот мўрт бўлади. Марксистлар буни жуда яхши тушунишарди ва шунинг учун ҳам фикрли инсонлар ичида илмий бахсларга ташламасдан, уни завод ва фабрикалардаги оми халқ ўртасида тарғибот қилишарди. Улар ўз таълимотларини ранг-баранг шиорлар билан безаб, омма учун янги дин сифатида олиб киришди. Улар бу ҳаракатлари билан Ислом технологияларига риоя қилишди ва инсоният тарихидаги энг мувафақиятли инқилоб бўлган –Исломий инқилоб тажрибаларини ҳисобга олган ҳолда амалга оширдилар.

Лекин коммунистлар, фашистлар ва демократлар, Исломий инқилоблардан фарқли ўлароқ, инсоний қурбонларни ҳеч қачон ҳисобга олишмаган. Коммунистик таълимот,

Исломий таълимотга ўхшаш бир насл давомида ер шарининг ярмига тарқалди. Лекин 70 йил ўтиб тўлалигича нобуд бўлди, ва шундай бўлиши керак ҳам эди, чунки у ёлғон, ботил, заҳарли, инсонлар қалбини ўлдирувчи бир дин эди.

Замонавий ширкий идеологиялар ўз тизимларини сақлаб туриш учун исломий стратегия принципларидан амалда қўллангани тўғрисида жуда кўп мисоллар келтириш мумкин. Биз улардан баъзиларини келтириб ўтмоқчимиз:

– Иккинчи жаҳон урушида Сталин томонидан киритилган "Ватан олдида гуноҳларни қон билан ювиш" ҳақидаги қонун.

– Ўз-ўзини қурбон қилиш (Ватан учун, Сталин учун!) иймоннинг энг чўққиси сифатида тарғиб қилинган.

– Шўро (Совет) – Исломий Ҳокимият тизимида муҳим принципиал асос ҳисобланади. Большевиклар ўзларининг янги давлат системасини принципиал асоси қилиб "совет"ларни танлашди. Бу оддий одамлар қалбида ўзларига бўлган эътибор ва янги ҳаётда уларни ҳам иштироки бор деган хисни пайдо қилди. Солженицин "Архипелаг ГУЛАГ"ида тасвирланган 300 минг махбусни фақатгина 11та отлик қўриқлагани ҳақидаги пародоксал ҳолатни мана шу нарса билан тушунтириш мумкин.

– Ғарб тарихчилари айтишни яхши кўрадигандек исломнинг тарқалиши "қилич ва олов" билан бўлган эмас, балки одамлар унда очиқ кўриниб турган ва унга ишонган Адолатни ўзида мужассам қилган дин бўлгани учун эргашганлар. Большевикларни хўжақўрсин "адолат" методларини Троцкий, ўзининг фронт сарҳади бўйлаб текширувларида, муваффақиятли ижро этган. У қизил гвардиячилар олдида хаддидан ошган комиссарни "инқилоб номи билан" отиб ҳам ташлаган. Бу бир неча соатли тарғиботдан кўра, совет ҳукуматига кўра кўпроқ фойда келтирган. Яна маълумки, Сталин сиёсий бюроси аъзоларининг ўғиллари уруш чизиғида оддий офицер бўлиб ҳизмат қилган, олий раҳбарият вакилларининг аёллари эса, оддий колхозчи аёллар билан ўз жиноий жазосини битта лагерда ўтказиши мумкин бўлган.

– Замонавий протест амалиётларидан ҳам жуда кўп мисоллар олиб келишимиз мумкин. Ғарб иттифоқи умумий суратда ислом стратегиясидан фойдаланаркан, мусулмонлар БМТнинг чиқариб қўйган уставларига амал қилиб юришади. Шариат, агар душман мусулмонларнинг минтақаси чегарасида куч тўплаётганига кичкина далил топсаёқ, душманга ҳалокат зарбасини беришга буюради. Америка ва Исроил Эронга огоҳлантирувчи, ҳимоя зарбаларини бериши билан таҳдид солади, чунки Эрон сионистлар учун бир таҳдид ҳисобланади. Яъни улар шариатни хавфдан огоҳлантирувчи стратегиясига амал қилишади. Эрон Исломий Республикаси эса, БМТ уставидаги "куч ишлатганда, куч ва қудрат ишлатмаслик" ҳақидаги бандига амал қилади, жуда бўлмаса энг кучли жавоблари: "Бир ҳужум қилиб кўр, сенга кўрсатиб қўямиз" дея олишади холос.

10. Митингда туғилган партия

Россиядаги инқилоболди даврларга қайтамиз. 20-аср бошларида Чор ҳукумати томонидан либерал эркинчиликлар берган ҳолатда мусулмонлар ўзларини қандай тутишди? Аввал ҳам эслатганимиздек, мусулмонлар ўртасида ҳам ижтимоий-сиёсий фаоллик кучайди. Жуда кўп миқдорда исломий китоблар, газеталар, журналлар чоп этила бошлади. Мусулмонлар яшаётган минтақаларда мадрасалар, мактаблар, Қуръон ва араб тили бўйича турли курслар очилди.

Албатта бу нарсаларни биз ёқлаймиз, бу яхши нарсалар. Лекин бу ердаги масала шуки, ўша даврда ҳам, ҳозир ҳам мусулмонлар Исломни тушунтиришнинг ўзи кифоя, деб ўйлашади. Лекин тушунтириш ишларини маълум чегарагача олиб боради, холос. Лекин унинг давомида Шариатни тиклаш йўлида куфр билан курашиш ҳам керак бўлади. Шундай вақт келадики, Даъватни фақатгина кураш (барча маънода) мустаҳкамлай олади.

Мусулмонларнинг сиёсий фаолияти қандай тузилган эди? Албатта бу ҳақда ҳам биз олдинроқ тўхталиб ўтгандик. "Зиёли" мусулмонлар эътиборларини кўпроқ митинг ташкил этиш ва Россия давлати ичида "шариат автономияси" тузишни режалаган эди.

Бошқалари эса "кофирлар назоратидаги шариат" - бу бир ахмоқчилик эканини билишарди ва фақат Жиход билан кофирлар ўртасига тўла чегаралар қўйиш билангина Исломий Ҳукуматни вужудга келтириш мумкин, деб ҳисоблашарди. Улар ўз иймонлари йўлида Муқаддас урушга чиқишди (Аллоҳ барчасини раҳмат қилсин), лекин нима сабабдан мақсадига етишолмади?

Албатта Чор Думасига сайланаётган "зиёли" мусулмонлар ҳақида гапирсак, изоҳга ҳожат йўқ. Биз бу ерда ўз вазифасини билган ва ўша даврда Жиходга чиққан мусулмонлар ҳақида баҳс юритамиз.

Ҳеч шубҳа йўқки, ўша даврда жангга чиққан мужоҳидлар ихлос билан, ажрни фақат Аллоҳдангина талаб қилиб жиходга чиққандир. Биз ўзимиз ва шарафли ота-боболаримиз ҳаққига дуо қиламиз. Албатта, Жиход Шариат Ҳукуматини қуриш билан тугамаганининг гуноҳи барча мусулмонлар устига тушади. Лекин бу ердаги Аллоҳнинг олдидаги асосий жавобгарлик - мужоҳидларнинг раҳбарлари устига бўлади.

Раҳбарият ва амирларга Жиходни бошқариш юклангандир. Мужоҳидлар устида турганлар Қуръон ва Суннатга суяниши, тўғри стратегия танлаши, қулай тактикага ва кучли сиёсатга эга бўлиши керак. Ҳаётда шундай воқеалар бўладикки, оддий жангчиларнинг матонати ва жасоратидан кўра қўмондонларнинг донолиги ва иш олиб боришдаги илми ҳал қилувчи ролни ўйнаши мумкин. Биз шуни ҳам биламизки, ҳамма нарса ўз ўрнида қилинса, Аллоҳ ўз бандаларига ваъда қилган ғалабасини мутлақо беради. Албатта аксар мусулмон мамлакатларида жиход натижаси Шариат Ҳукуматини тиклаш бўлмаганига, ислом олимлари уни ҳар томонлама ўрганиб чиқишгандан кейин жавоб беришлари керак бўлади. Бизнинг вазифамиз, биродарларга мусулмонлар ўз фаолиятларида сезиларли ва кўринарли даражада ислом таълимотларидан бурилиб кетган хатоларни эслатишдир. Бу эътиборсиз қолдирилган нарсалар ва хатолар бир-бирлари билан бевосита боғлиқдир.

Асосий хатолар қуйидагилар: жиходни тан олган ва уни амалган оширишга йўналган асосий фаол мусулмонлар ўз сафларини шакллантиришда митингларга суянишган, худди "зиёли" мусулмонлар ҳам шунга ўхшаш. Отрядларни ташкил қилиш маҳаллийчиликка кўра ёки муридлик оқимларига мансублигига кўра қилинган.

Ҳаракатнинг умумий раҳбарияти ва амири кўп минг кишилик йиғилишларда (митингларда) сайланган. Аввалдан келаётган тажрибадан маълумки, митинг таъсирида вужудга келган барча нарса мўрт ва умри қисқа, бу хоҳ руҳий кўтаринкилик бўлсин, хоҳ ташкилот, иттиҳод, хоҳ давлат. Буларнинг барчаси, тўсатдан келган озодликка аввалдан тайёргарлик кўрган "танланган гуруҳ"нинг - ташкилотнинг йўқлигидандир. Аввалдан ўз сафларини мустаҳкам иймон билан, бу исломий жангчиларни ҳар қандай имтиҳонларга тайёр бўлишга ва букилмас ирода билан тарбиялаган Жамоатнинг йўқлигидандир.

Бундай гуруҳ ҳали мустамлака тизими ичида ташкил қилинган бўлиши керак эди. Фақатгина шундай ташкилотгина мусулмонлар бирлигини сақлай олади ва фақат шундай гуруҳгина давр синовларини кўтара олади ва қийинчиликлар қаршисида чекинмайди. Бу "танланган гуруҳ" Исломий Ҳаракатнинг аввалини шакллантирувчи ва ундан намуна олинадиган гуруҳдир. Бундай танланган (тайёрланган) гуруҳнинг йўқлиги, навбатдаги жоҳилий тизимни нобуд бўлиш даврида мусулмонларнинг тамомий самарасиз ва эсанкираган ҳолатда қолишига сабаб бўлиши мумкин. Мусулмонлар ўз атрофларидаги турли сиёсий фаолият шакллари қаршисида имтиҳонга тайёргарлик кўрмаган ўқувчи мисолида қолгандир.

Тўғрироғи, улар вақтдан ютқазганларидан, митингларда, инқилобий тартибсизликларда ташкиллашишга мажбур бўлишади. Бундай тўлқинларда вужудга келган Исломий ҳаракатларни пухта ўйлаган ҳаракат стратегиясининг бўлиши амри маҳолдир. Стратегия бор-йўғи содир бўлаётган воқеа ва ходисаларга жавоб беришга асосланади, холос.

Бошқача қилиб айтганда, мусулмонларнинг кураши ҚАРШИЛИК кўрсатиш формасига айланади, холос. Бундай шаклдаги кураш аввалбошдаёқ ғалабанинг келиши эҳтимолини жудаям пасайтириб юборади, хатто ғалаба амалда деярли имконсиз бўлиб қолади.

Бу ерда баъзи нарсаларни тушунтириб ўтишимиз керак. Сизда митингларга нисбатан бўлган муносабатимиз ҳақида нотўғри тасаввур пайдо бўлмасин. Ҳолатларни таҳлилий кўринишларида унга “яхши” ёки “ёмон”, деб баҳо қўйишнинг маъноси йўқдир. Митинг бу - бир воқеълик, объектив мавжуд нарса, холос. Бу - инқилобий вазият ва сиёсий беқарорлик оқибати. Тонг отиши ёки куз келишини “яхши” ёки “ёмон”, дея олмаймиз. Бу ердаги ёмон нарса бу - бизнинг янги кунга, йил алмашувига ва сиёсий ҳолат ўзгаришига етарли ҳозирлик кўрмаганимиздир.

Пухта ҳозирлик кўрган, етук ва интизомли ташкилот бу митинглардан самарали фойдалана олади. Митингдаги яна бир хусусият, унинг стихияли қудрати ва бир вақтда бошқарилишидир. Масалан, большевиклар митингларни ҳокимият учун бўлган курашларда қудратли қурол сифатида ишлатишган.

Яна бу ердаги муҳим нукта, агар ташкилот митингни пайдо этса, бу бошқа масала ва агар митинг ташкилотни пайдо этса, бу бошқа масаладир. Аввалда айтганимиздек, митингларда ҳосил бўлган ташкилотлар узоққа бормайди.

11. Танланган гуруҳ

Исломий ташкилот тузилишининг аввалбошидаёқ ва фаолиятининг хар бир босқичида Қуръон ва Суннат асосида йўналтирилиши лозим бўлади. Муслмонлар буни тушунар ва доим такрорлашарди, лекин амалдаги даъватларида бундан юз буриб кетишарди.

Бунинг сабаблари ҳақида жуда кўп гапириш мумкин. Биз, фақат асосий сабабга тўхталиб ўтамиз. Узоқ вақт мустамлака шароитида яшаш, албатта изсиз қолмайди. Исломий тарбия ва шариат илми, хатто энг теран бўлганда ҳам, агар куфр қандай яшаш ҳақидаги шартларни бўйинларга юклаб турган бўлса, Исломий илм ва тарбияни ҳаётга татбиқ этиш имконсиз. Бу ҳолатда, илм ва китоблар ўз йўлига, ҳаёт ўз йўлига бўлиб қолаверади.

Узоқ вақт илмнинг ҳаётга “тўғри келмайди” деган аҳволда қолишнинг ўзи, муслмонлар зеҳниятида баъзи ўзгаришларни ва, ачинарлиси шуки, ичларида жоҳилий система билан муроса ҳолатини юзага келтирди. Бундай бир-бирига боғлиқ ҳалқани узиш учун, ҳар қандай шароитда ҳам куфр билан келишмайдиган муслмонларнинг бирлиги вужудга келиши керак. Яъни бу жоҳилий зулмга асосланган ҳукумат ичида, ўз олдига Аллоҳнинг калимасини олий қилишни мақсад қилиб олган жамоат ташкил бўлиши керак, бу билан ҳар бир нарсани “қандоқ бўлса шундоқ ўрнига” қўйиш керак.

Шундай давр келадикки, Жамоат муслмонларни тўғри ақидага даъват қилиш шарт бўлади. Бу даврда Исломий Ҳокимиятни тиклаш йўлида актив фаолият олиб бориш керак бўлади. Чунки нотўғри дунёқараш билан тўғри жамият қуриб бўлмайди. Бу даврда Жамоат аъзолари жисмоний ва руҳий жиҳатдан қаттиқ босимларга учрайди. Бу ҳолатларда энг оғир имтиҳонлар мавжуд ҳукумат тарафидан эмас, балки аллақачон турли гуруҳ ва оқимларга бўлиниб олган муслмонлар томонидан бўлиши мумкин.

Бу даврда Жамоатнинг баъзи аъзолари ҳали оилаларидаги имтиҳонларни кўтара олмаёқ чекинишлари мумкин. Улар “зиёлинамо” тактика билан чекинишадикки, атрофдагилари билан ҳар қандай қарама-қаршилиқлардан ўзларини олиб қочишади. Бу нарса уларни ақидадаги принципаал масалаларни очиқдан-очиқ муҳокама қилишдан қочиш ёки уларга ноаниқ ёки буриб жавоб беришларига сабаб бўлади.

Абу Саид (розияллоҳу анҳу)дан ривоят қилинган ҳадисда, Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам дедилар: “Сизларни ичингиздан бирларингиз ўзини пастга урмасин”, улар айтишди: “Эй Аллоҳнинг росули, бизлардан ким ўзини пастга уради?”, у киши жавоб бердилар: “У киши шундай шароитга тушадикки, бир сўзни Аллоҳ учун айтиши керак бўлади, лекин бу ишни қилмайди, ва Қиёмат куни Аллоҳ ундан: “Сен айтишинг керак бўлган сўзни айтишдан нима монёлик қилди?” - деб сўрайди, шунда у: “Одамлардан бўлган кўркүв” - деб жавоб беради, шунда Аллоҳ айтадики: “Дарҳақиқат, кўрқушликка Мен ҳақлироқ эмасманми?”

Бу маъсулиятли бир даврки, бу даврда мусулмон шахсиятини руҳий, иймоний ва танлаган йўлига бўлган садоқатининг куч ва қудрати намоён бўлади. Бу даврда Ислом фидойилари шакллана бошлайди, улардан Жамоатнинг ўзаги, ядроси ташкил бўлади.

Исломий ҳаракат ўсиши ва кенгайиши мумкин. Мусулмон аҳоли томонидан умумий қўллаб-қуватлашлар, ғалаба хиссини олиб келиши, ҳеч бўлмаса ғалабага бўлган аниқ ишончни шакллантириши мумкин. Бундай муддатидан олдинги шодликни реал, воқеаликдаги ҳаёт кўп маротаба йўққа чиқарган. Исломий ҳаракатларнинг энг янги тарихидан шу маълумки, ғалаба деярли келиб бўлган паллада, иш мағлубият билан тугайверган.

Бу ердаги барча хато Жамоатнинг ядроси ва Исломий ҳаракатнинг раҳбарияти зиммасига тушади. Бир нарсани бироз ҳотиржам қилади, бир индан бир марта чақилгандан кейин, яна шу индан иккинчи марта, ёки ҳеч бўлмаса йигирма иккинчи марта бўлса-да чақишларига йўл қўймасак, у холда мусулмонларнинг ғалабаси аниқдир.

Тарих шуни кўрсатадики, ҳар қандай насл ўз ҳаётида, мавжуд системанинг йўқ бўлиши, мутазалзил бўлиши билан, катта ўзгаришларга учрайди. Биз уни бир неча марта эслатган инқилобий ҳолатлардирки, бу Исломий ҳаракат учун навбатдаги синов ва Шариат Ҳукмини ўрнатишга бўлган бир фурсатдир. Ҳаракат учун бу - ҳақиқий имтиҳондир. Ва бу имтиҳондан ўтолмаса, унинг барча гуноҳи Ҳаракатнинг раҳбарияти зиммасидадир.

Биз Мисрдаги “Ихвонул-Муслимин” жамоатини бир неча марта мисол ўлароқ келтирдик. Бу жамоат 20-асрнинг биринчи ярмида тарихий ўзгариш нуқтасига етиб келган, ягона Исломий Ҳаракат бўлган. Улар мустамлака ичида вужудга келди. Улар ўз аъзоларини тўғри ақидада тарбия топиши учун жуда кўп аҳамият қаратди. Бошқа исломий оқимлар ва жамоалар билан алоқаларни мустаҳкамлади. 50-йилларнинг бошида Миср мусулмонларининг қўлловига эришдилар. Лекин нотўғри стратегия ва хато сиёсат, ҳукуматга Г.А.Носирнинг келишига сабаб бўлди, оқибат бунинг ортидан мусулмонлар репрессияларга учради ва буларнинг гуноҳи тўлиғича ўша пайтдаги ихвонийларнинг раҳбарлари бўйнидадир.

Биз Ҳаракат раҳбарларининг хатолари ҳақида гапириб ўтдик. Уларнинг энг қўпол хатоларидан бири ҲОКИМИЯТ масаласида эди. Ва БИРЛИК ҳақидаги тушунчалари ноаниқ ва мужмал қолган эди. Бу масалаларда то бугунгача бирор аниқлик йўқдир.

Маъсулиятли даврда, жоҳилий партияларга ҳокимиятни топшириб қўйиш ихвонийларни ва уларга ўхшаш ҳаракатларнинг зарурий бир сиёсий механизмига айланди. Улар олиб келаётган далиллар бир қарашда тўғрига ўхшайди. Улар аввалги интихобда иймони кучли, лекин қобилияти кам мусулмондан, актив ва қобилиятли, лекин иймони заиф бўлса ҳам, шу кишини танлаш тўғри, деб айтишади.

Лекин бу ердаги биринчи савол, нега бутун бир Исломий Ҳаракатда қобилиятли ва талантли бир лидер топилмайди?! Иккинчидан, улар келтираётган мисол, узоқ вақт Исломий Ҳокимият остида яшаганлар учундир. Лекин жоҳилий ҳукумат ағдарилаётган вақтда ўта мураккаб бир шароит вужудга келади ва бу даврда Исломий Ҳокимият ўрнатишнинг ўзи савол остида бўлиб турганда, фақатгина фаол ва қобилиятли бўлгани учунгина дуч келган одамга ҳокимиятни топшириб қўйиш - енгилтакликдир. Халифалар тарихидан биламизки, саҳобалар ҳокимият ва унга сайланадиган ҳоким масаласига энг катта эътиборни беришган. Хатто халифани ансорлар ичидан сайлаш мақсадга мувофиқ эмас, деб ҳисоблашган ва мусулмонларнинг тобланган, мустаҳкам ядроси бўлган муҳожирлар сафидан танлашган.

Тўғри қалбли мусулмонлар учун энг катта имтиҳон жамиятда мунофиқларнинг бўлишидир. Қуръони каримда жуда кўп оятларда мунофиқларнинг аслияти, уларнинг ҳолат ва сифатлари жуда кўп жойларда очиб ташланган ва улар ҳақида алоҳида бир сура - “Мунафиқун” нозил бўлгандир.

Пайғамбар соллаллоҳу алайҳи васаллам ўзларининг вафотларидан озгина олдин, саҳобалардан бири бўлган – Ҳузайфа розияллоҳу анҳуга Мадинадаги мунофиқларнинг исмларини сир қилиб номма-ном айтиб берган эдилар. Шунинг учун Хулафои

рошидинлар бир маъсулиятли жойга бир кишини тайинлашдан олдин Ҳузайфадан сўрашар экан.

Бир куни Умар ибн ал-Хаттоб Ҳузайфа розияллоху анхудан: "Менинг ноибларим ва атрофимдагилар ичида мунофиқ борми?" - деб сўрадилар, Ҳузайфа: "Ҳа, биттаси бор" - деб жавоб бердилар, Умар: "Уни менга кўрсат" - дедилар, Ҳузайфа: "Мен бу ишни қила олмайман" - дедилар. Кейинроқ Ҳузайфа розияллоху анху айтадики: "Кўп ўтмай бу мунофиқни Умар ўз жойидан, худди кўрсатиб бергандай олди".

Келтирилган мисоллардан, бизнинг Бошқарув масаласига нақадар эътиборсиз қараётганимиз ва маъсулиятли ишларни шубҳали одамларга ўйламасдан топшираётганимиз маълум бўлади.

Исломий Харакат раҳбариятининг сиёсий ноқдаун олаётган сабабларидан яна бири, Бирлик ҳақидаги чалкаш тушунчасидир. Бирлик - мусулмонлар ичидаги энг кўп муҳокама қилинадиган масаладир. Мусулмонларни бир бўлиши - Аллоҳ субҳанаху таолонинг буйруғидир:

“Ва барчангиз Аллоҳнинг арқонига боғланингиз ва тафриқа бўлмангиз! Ҳамда Аллоҳнинг сизларга берган неъматини эсланг: бир-бирингизга душман бўлган пайтингизда дилларингизни ошно қилиб қўйди, сизлар Унинг неъматини сабабли биродарларга айландингиз. Ва дўзах чоҳининг ёқасида тургандингиз, сизларни ундан холос қилди. Ҳақ йўлни топишингиз учун Аллоҳ сизларга ўзининг оятларини мана шундай баён қилади” (Оли Имрон:106-оят)

Бу оятдаги “Аллоҳнинг арқонига боғланингиз ва тафриқа бўлмангиз!” деган сўз Аллоҳнинг шунчаки хоҳиши эмас, балки буйруғидир. Бундан ташқари, хадислардан биламизки, Пайғамбар соллаллоху алайҳи васаллам Аллоҳ субҳанаху таолодан учта нарсани сўраганлар, шундан фақат иккитасини ижобат қилган, ижобат қилинмаган учинчи сўров - бу умматнинг бирлиги эди.

Бирликни сақлашга боғлиқ бўлган бу имтиҳон оғирроқ ва мураккаброқдир. Доимий ўзгариб турган бу ҳаётий ҳолатларда, барча ҳолатлар учун бирдай ечимнинг ўзи йўқ. Ўзини мусулмон ҳисоблаган ва кофирларга итдек садоқат билан хизмат қилаётганлар билан бирлик масаласи ҳақида бирор иккиланиш йўқ, бундай ахлатлар билан бирлик ҳақида гап ҳам бўлиши мумкин эмас.

Лекин “Аллоҳнинг арқонига” алоқаси бўлмаган ва босқинчиларга қарши урушаётганлар билан бирлик ҳақида масала доим мавжуд ва чигалдир.

“Улар тушунмайди” деган сўздан “улар тушунишни хоҳламайди” деган сўз тўғрироқ бўлса керак. Лекин агар уларнинг бу “тушунмаслиги” узоқ йиллар давом этаверадиган бўлса, бу энди уларнинг шахсий муаммоси. Бу муаммо Исломий Харакатнинг муаммосига айланмаслиги керак. Бундай ҳолатларда “ҳар қандай йўл билан бўлсаям - бирлик” деган гапни ҳеч нарса билан оқлаб бўлмайди.

Тамомий фарқли идеологик кўзқарашлари бўлганлар ўртасида бирлик номиданоқ имконсиз. Кўнгилчанлик қилиб, бу ерда “бир кун келиб тушуниб кетар” дейишк, улкан хатодир. Бундай идеологик фарқларга, ақида ҳисобига ён бериб ва сабр қилиб, охири сароб бўлган бирликда бўлишнинг оқибати жудаям хатарлидир.

Жамол Абдул Носир бошчилигидаги “Озод офицерлар” ташкилоти билан биргаликда “Мусулмон биродарлар” жамоати Фаластин ерларида яҳудий босқинчиларига қарши жанг қилган, ва Англия мустамлакаси муқобилида жанглар олиб борганди. Буларнинг барчаси Носир учун ишонч қоғози вазифасини ўтади. Унинг намоз ўқиши, оғзида Шариатни инкор қилмаганининг ўзи, уни ҳокимиятга ўтказворишларига кифоя қилди. Унинг “Араб социализми” идеологияси ақидасида бўлишини, “тузатса бўлади” деб ҳисоблашган ва бу ерда “Бирлик” муҳимроқ бўлган.

Энг янги тарих тажрибаларини ҳисобга оладиган бўлсак, Бирлик масаласида ўта эҳтиёт бўлмоғимиз керак. Бу марҳалада Аллоҳнинг буйруғи бўлган кураш олиб бораётган МУЖОҲИДЛАР БИРЛИГИНИ эҳтиёт қилишимиз ва мустаҳкамлашимиз зарурдир. Ислом душманларини бу масалада тактикалари содда - улар мужоҳидлар бирлигини бузишга уринади ва уларни мунофиқлар билан мўрт бўлган “бирлигини”

вужудга келтиришга интилишади. Биз буні юқорида ҳам зикр қилдик. Албатта бу тешиқдан иккинчи бор чақилмасликни умид қиламиз.

Биз аввалги таҳлилий мақолаларимизда, Кавказда Исломий ҳаракат ташкил қилиниши тарихи ҳақида суҳбатлашган эдик. Уларга қўшимча қилиб қуйидагиларни ҳам айтишимиз мумкин. Совет Иттифоқи даврида, деярли барча минтақаларда Исломий жамоатлар тузилган эди. Социалистик система вайрон бўлишидан олдин ва ундан кейин бу жамоатлар яна-да фаоллашди. Ҳаракатларнинг дастлабки тайёргарлик босқичлари ва сиёсий тактикаларида оталаримиз қилган хатоларнинг аксарини такрорлашди.

Шак-шубҳа йўқки, бу ерда битта устунлик бор - Кавказ мусулмонлари ўз Жиҳодларини тўхтатмади ва тўхтатмоқчи ҳам эмас. Айнан шу Жиҳод - Исломий ҳаракатнинг йўл қўйган хатолари ва бепарволикларини тузатиб кетди.

Бугунги КАВКАЗ МУЖОҲИДЛАРИ ЖАМОАТИ Жиҳодда вужудга келди. Исломий ҳаракатга даслабки даъват қилганларнинг барчаси ҳам имтиҳондан ўта олмади ва курашни давом эттиришга ўзларида қудрат топа олмади. Ва ўзларини миллий-озодлик ҳаракатлари деётганларнинг ҳам барчаси жангни ташлаб кетгани йўқ.

Лекин бир нарсада шубҳа йўқ-ки – Митингларда туғилган барча нарса вақт ўтиши билан ўз-ўзидан тарқаб, йўқолиб кетди. Ва ҳар неки, ЖИҲОДДА дунёга келган бўлса, тобланиб, борган сари қувватга тўлиб бормоқда. Бу келажақдаги ғалабанинг бир аломатидир.

Ниҳоят, ғалабага олиб келувчи асосий сабаблардан бири – мужоҳидлар бу урушни аввалидаёқ ҚАРШИЛИК КўРСАТИШ стратегиясидан воз кечишди ва УРУШНИНГ ҚУРОЛЛИ СТРАТЕГИЯСИНИ қўлган олишди.

Биз билиб ёки билмай қилган гуноҳларимизни кечирини Аллоҳдан сўраймиз. Аллоҳ бизларни тўғри йўлга ҳидоят қилишини ва ер юзида Ўзининг Шариатини ўрнатишга бизларга мадад беришини сўраймиз.

Исломий Стратегик Тадқиқотлар ва Сиёсий Технологиялар Маркази

“Содиқлар” учун “КавказЦентр” сайтдан Faris таржимаси